

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 97.
1939. április 29., szombat.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 1071—1938. Trib. Arad.

HITLER

Hitler: Európa az európaiaké!

A német vezér és kancellár két és félórás nagy beszédében utasította vissza Rooseveltnél elnök ajánlatát, de hajlandó elfogadni Amerika protekcióját a gyarmatkérdés rendezésében — Németország csak kétoldalu meg-nem-támadási egyezmények kötésére hajlandó.

ROOSEVELT

Felmondotta a német kormány a londoni flottaegyezményt és a varsói meg-nem-támadási egyezményt

Pénteken délben, kelet-európai időszámítás szerint egy órai kezdettel, mondotta el a német birodalmi gyűlés előtt beszédét HITLER Adolf német birodalmi vezér és kancellár, aki ebben a beszédében válaszolt Franklin D. ROOSEVELT-nek, az Északamerikai Egyesült-Államok elnökének emlékeztető táviratára.

A beszédben Hitler kancellár lényegében két nagyfontosságú bejelentést tett: az egyik szerint a pénteki nappal felmondta az angol-német flottaegyezményt, a másik szerint ugyancsak érvénytelennek tekinti a lengyel-német meg-nem-támadási egyezményt is. Ami Rooseveltnél táviratát illeti, ezt pontról-pontra megválaszolta és a válasz lényege az, hogy Hitler nem bízik egy nemzetközi értekezlet sikerében, ugyanakkor azonban arra szólítja fel Rooseveltet, hogy hasson oda, hogy Németország visszakapja gyarmatait. Ugyancsak a Roosevelt-táviratra adott válaszhoz tartozik az a rendkívül fontos bejelentés is, hogy a távirathoz felsorolt államok meg-nem-támadására vonatkozólag Hitler abban az esetben hajlandó biztosítékokat adni, ha erre maguk az érdektelt államok kériek fel és ha a meg-nem-támadási nyilatkozat kétoldalu, vagyis az említett államok is garantálják azt, hogy nem támadják meg Németországot. A Roosevelt táviratára adott válasz elvi része a következőkben foglalható össze: Hitler európai Monroe-élet hirdeti, vagyis azt, hogy Európa az európaiaké és Amerika ne avatkozzék be Európa ügyeibe.

A német birodalmi gyűlés ülésének lefolyását a következőkben ismertetjük:

Részletes rádió-tudósítás a német vezér és kancellár beszédéről

Az ülést Göring tábornagy nyitotta meg, aki üdvözölte a Memel-vidék képviselőit, valamint a cseh és morva protektorátus ideiglenes jelleggel kinevezett képviselőit. Ezután emelkedett szólásra Hitler kancellár, aki elmondotta két és félórás beszédét, amelynek részletei a következők: — Az Északamerikai Egyesült-Államok elnöke különös táviratot intézett hozzám, amelynek tartalmáról — mielőtt én arról értesülhettem volna — különböző kommentárok jelentek meg. A demokrata államok sajtóorgániumai hangsúlyozták, hogy

ez a távirat ügyes taktikai lépés és ekkor elhatároztam, hogy összehívom a német birodalmi gyűlést azzal a céllal, hogy Önök megismerhessék válaszomat, azt jóváhagyják, vagy elvessék.

Leszámolás a demokráciával

Hitler kancellár ezután a közelmúlt eseményeit ismertette, majd pedig így folytatta:

— Életem egyetlen célja az volt, hogy a németek jogait biztosítsam. Husz évvel ezelőtt elvett jogokat állítottam helyre és

a német birodalomba most ismét bekebelezett területek között nincs egyetlen olyan sem, amely ne tartozott volna évszázadokon át a német birodalomhoz.

Ezek a területek már akkor a német birodalomhoz tartoztak, amikor a fehérek még fel sem fedezték Amerikát. A világháború idején olyan politikusok, akik a háboruban sohasem voltak,

egymás ellen vezettek embereket, akik sohasem gyűlölték egymást; a háború befejezésével pedig szétrombolták évezredek élettereit, anélkül, hogy a nemzetiségi és gazdasági szempontokra tekintettel lettek volna. Szerencse, hogy a versailles-i dokumentumban ezek a rendelkezések fekete-fehéren le vannak fektetve, mert különben az utókor talán el sem hinné, hogy ilyen történetet. Tizenötmillió embert megfosztottak az önrendelkezési joguktól, a gyarmatokat elrabolták, jóvátételi terheket róttak a német népre. Mindezt pedig a demokrata Németországgal tették, amely egy pillanatra elég gyenge volt ahhoz, hogy a demokrata államférfiak igényeinek higgyen.

A demokrata diktátorok, akiknek tevékenysége következtében Németország olyan gazdasági válságba került, amilyent sohasem ismert, azt hitték, hogy milliókat lehet kizsákmánvolni azért, hogy saját maguk számára kényelmes és tétlen életet biztosítsanak. Amikor husz évvel ezelőtt a nemzeti szocialista párt hetedik tagjaként a politikába léptem, egyetlen célom az volt, hogy Németországot a versailles-i szerződés bilincseitől

Az „új” német birodalmi részek

Hitler kancellár ezután Ausztria és a Szudéta-vidék, valamint Csehország bekebelezésének történetét ismertette, hangsúlyozva, hogy ezek a német területek egykor mind a német birodalom keretébe tartoztak.

felszabadítsam. Az, hogy husz év alatt, hogyan forrasztottam uiból össze a nemzetet, már a történelemé. Az, amit most leszögezni akarok, a mindig hangoztatott német külpolitikai célok ismertetése. Ezek a célok ebben foglalhatók össze: a versailles-i szerződés szétszakítása és a német életér biztosítása.

Új külpolitikai célok

Külpolitikánk felől nem hagytam sohasem kétséget. Reményeinket a világháború utáni helyzet levetette. Az önrendelkezési jogot nem tartották tiszteletben, a gazdasági feltételekre nem voltak tekintettel. Akkor, amikor külpolitikai programunkat lefektettük, egyben megállapítottuk azt is, hogy a versailles-i szerződés revíziójának határa van

és mindenütt, ahol az európai életfeltételek biztosításának magasabb érdekei azt megkívánják, a nemzeti érdeket ezek alá rendeljük. Bizonyos területekről lemondottam s mindig különbséget tettem a Saarvidék, valamint Elzász-Lotharingia között. Ennek az utóbbinak helyzetét a közvéleményben sem engedtem pillanatra sem kérdésessé tenni. A Saar visszatérése után leszögeztem, hogy Franciaországgal szemben minden területi kérdésünk elintézését nyert. A francia államférfiak ezt természetesen vették. A dolgok azonban nem állanak így. Nem a Franciaországtól való félelemből mondtam le az említett területekről és mint katona ilyen félelemre nem is látok okot. A Saarra vonatkozólag nem hagytam kétséget afelel, hogy ha a Saarvidéket nem kapnánk vissza, ebbe nem tudnék belenyugodni.

Hosszú békéskorszakot akartam megteremteni és ezért mondtam le Elzász-Lotharingiáról. Ha a feszültség mégis bekövetkezett, azért nem Németország felelős, hanem bizonyos nemzetközi elemek, amelyek ellenünk uszítanak.

Hogy mi memvire nem veszélyeztetjük az egyes államok szuverenitását és függetlenségét, erről a legjobban beszélhetnének Hollandia, Belgium, Svájc, Dánia és a többiek, nem is szólva Jugoszláviáról, Magyarországról és Szlovákiáról, amelyekkel őszinte baráti szomszédságban élünk.

— Prága egy ideig német császárváros volt és itt alapították a legrégebb német egyetemet. A cseh nép évszázadokon át élt békésen együtt a német néppel és a cseh nemzetet ma is őszintén

beszéljük. A esohieknek a háboru után darabont szerenot szántak és

csak arra az esetre nyerhetto meg a demokráciák támogatását, ha vállalja Németország ellen ezt a darabont-szerenot.

Németországnak az volt az érdeke, hogy az ittélő négy milliárd németnek a birodalomba való visszatérését elősegítse. Az a tény, hogy ezzel egyidejűleg a Csehszlovákiában éló többi nemzetiségek problémája is felgöngyölést nyert, természetesen. Amíg a német nép ügyeit árulók vezették, a csehszlovákiai németek kérdése sem nyerhetett megoldást. De mihelyst ezeknek az árulóknak oda kellett menni, ahonnan régebben a pénzt kapták,

csak idő kérdésévé létt a kérdés megoldása.

A csehszlovákiai nemzetiségek kérdése

— Ez a probléma a Csehszlovákiában éló nemzetiségek kérdése volt. Nyugat-Európa érdeklődött ezen kérdések iránt és ez érthető. Viszont, hogy az érdeklét nemzetiségek ezt az érdeklődést nem vették figyelembe, ez is természetes. Csehszlovákiából a nyugati nagyhatalmak egy katonailag kitűnően felszerelt államot,

egy Németország elleni repülőbázist akartak teremteni.

Érthető tehát, hogy a német kormányzat ezt a bázist meg akarta semmisíteni. Nem a csehi nép elleni gyűlölet vezetett bennünket és meggyőző-

A „Soha többé München!” magyarázata

— Miután az első provokálás nem vezetett eredményre, most a demokráciák azt hangoztatják, hogy: „Soha többé München!” Ez azt jelenti, hogy

a háborura uszítóknak a megegyezéssel történt müncheni megoldás volt a legkedvezőtlenebb.

Sajnálják, hogy nem folyt vér, mert ezek a demokráta államférfiak nem ott vannak, ahol a fegyverek dörognék, hanem ott, ahol keresni lehet. München nem Németország számára volt szükséges, hanem a nyugati nagyhatalmak számára, amelyek valamilyen formában akarták a maguk részére a visszavonulást biztosítani. München nélkül sokkal könnyebben oldottuk volna meg a kérdést.

München után felvetődött a magyar, a lengyel, a szlovák és az ukrán kérdés.

Csehszlovákia és Magyarország arra kérte fel Németországot és Olaszországot, hogy döntőbíró legyen. Ezek az országok tehát nem a négy nagyhatalmat vették igénybe, ami érthető is volt. Németország és Olaszország a döntőbíráskodást elvállalta és ezt a nyugati nagyhatalmak nem kifogásolták. A döntőbírósi határozat bekövetkezett, majd pedig

Magyarország Kárpátukraint követelte. Lengyelország pedig a közös lengyel-magyar határt. Az addigi állapot fenntartásánál csak egyetlen állam mutatkozott érdekeltnék; Románia, amely közölte velem, hogy kíváncsian lenne Ukrajnán és Szlovákián keresztül közvetlen utat nyitni Németország felé. Feleltem ezt, hogy rávilágsak Románia érzelmeire, amely ország — az amerikai rémlátók szerint fenyegetve érezte magát Németország részéről.

Az új Csehország megalakulása után egyébként Chvalkovszky cseh külügyminiszter első látogatása alkalmával nem hagyunk kétséget afeleli, hogy az akkor teremtett állapot csak akkor maradhat fenn, ha a német kisebbség szabad fejlődését nem gátolják. Meg kellett állapítanunk azt is, hogy Csehszlovákia olyan katonai arzenállal rendelkezett, amely állandó fenyegetést jelentett Középeurópának ezen a részén.

A felszámolt hadianyag raktár

Hitler kancellár ezután arról beszélt, hogy milyen óriási mennyiségű hadianyagot foglaltak le a németek a Csehszlovákiába való bevonulás után. Így többek között 1582 hadirepülőgépet, 500 bombavetőt, 43 ezer gépiegyvet, 114 ezer revolvért, stb.

— Szerencsésje az embermillióknak, hogy oly megoldást sikerült találni, amely Középeurópának ezt a problémáját végleg levette a napirendről.

„Németország nem áll angol ellenőrzés alatt...”

— Azt állítják, hogy a cseh kérdésnek ez a megoldása „ellentétben áll a müncheni egyezményvel”. Ez nem felel meg a valóságnak, mert már Münchenben lezögeztük, hogy az ott kötött rendezés nem végleges és hogy szükség esetén a müncheni négy nagyhatalom elé kerülnek újból az ügyek. Az, hogy az érdekeltek nem a négy hatalomhoz fordultak, hanem hozzánk, nem

désem, hogyha a demokráta hatalmak elérték volna céljukat, akkor semmiesetre sem Németország ment volna tönkre, hanem a csehi nép vérzett volna el.

A német önmórséklef és a cseh helátás révén azonban sikerült elkerülni ezt a katasztrófát.

Azt, amit a legjobb csehek akartak, a népiséghez való jogot és a népiség kiélését: most sikerül megvalósítani. A csehekkel kapcsolatban sem házudtoljuk meg fajelméletünket, amelyre büszkék vagyunk és amelynek a csehek hasznát fogják venni. Az együttműködés eredményes lesz s erre az együttműködésre a gazdasági kényszerűségek is szorítottak.

Középeurópa egyik legégetőbb kérdését sikerült megoldani. Évekre hajlandók lettiünk volna a régi Csehszlovákiát fenntartani, békében, ha a Benes-féle politika nem akarta volna kikényszeríteni, hogy Németországot presztizscsorbulás érje. A demokráciák gyűlölnék bennünket és a csehek csak eszközök voltak kezükben.

Azért terjesztették az elmúlt év májusában a német mozgósítás híret, mert ez egy véres háboru lehetőségét idézte fel.

Amikor az elmúlt évben bejelentettem, hogy ezt a kérdést legkésőbb október másodikáig meg oldjuk, közöltem, hogy kiépítettük a „Siegfried-vonalakat”. Azóta újabb hasonló vonalak épültek. Megnyugtathatom a német népet, hogy soha egyetlen hatalomnak sem sikerül majd ezt a frontot áttörni.

vethető a mi szemünkre. Az pedig, hogy a cseh-kérdés rendezése helyes volt, vagy sem, a jövő mutatja meg. Annyi azonban bizonyos, hogy

Németország nem áll angol ellenőrzés alatt, vagy angol kritika alatt. Ha Irországban történik valami, Németország sem teszi azt bírálát tárgyává.

Csehország és Morvaország régi német hercegségek voltak és mint ilyenek kerültek most a birodalomhoz. Az ellen különben, hogy az érdeklét országok nem a négy nagyhatalomhoz, hanem Olaszországhoz és Németországhoz fordultak.

sem Franciaország, sem Anglia nem tiltakozott. Chamberlainnal a müncheni tárgyalások során egyezményt kötöttem. Ez az egyezmény azonban nem a cseh kérdésre vonatkozott, hanem olyan kérdésekre, amelyek Anglia és Németország között merülhetnek fel. Ha Chamberlain az előzetes tárgyalás kötelezettségét nem csak ezekre a kérdésekre, hanem minden német tevékenységre vonatkoztatja, akkor ez a kötelezettség kölcsönös. Viszont

Anglia sem kéri ki a német véleményét Palesztínára vonatkozólag. Természetes, hogy ezt mi nem is

A gazdasági kapcsolatok programja

Hitler ezután a litván-kérdésről beszélt és hangsúlyozta, hogy Németország nem kér többet vissza, mint amennyit valaha birtokolt.

— A gazdasági szerződésekről ki kell jelentenem, — mondotta — hogy azok jelentősége nem csak abban áll, hogy Németország mint exportőr jelentkezik, hiszen Németország óriási fogyasztó is. Gazdasági kapcsolatainkat meg akarjuk tartani és azokat ápolni akarjuk.

— A demokráta államok el akarják venni piacainkat és ki akarnak bennünket éhezteni. Mi el vagyunk határozva arra, hogy nem engedjük piacainkat fenyegetésekkel elrabolni. Azt hangoztatják, hogy „a gazdasági összeköttetés függővé teszi Németországtól a vele gazdasági kapcsolatban levó államokat”. Ez nevétséges állítás, mert hiszen Németország legalább olyan függő viszonyban van azoktól az agrárállamoktól, amelyekből élelmicikkeket vásárol, mint ezek től.

— A közelmúltban elterjesztették azt a hírt, — folytatta Hitler — hogy Németország mozgósított Lengyelország ellen. A német-lengyel viszonyról keveset lehet mondani. A korridor létesítésével Németország a legsúlyosabb sebet szenvedte. Ennek ellenére mégis beláttam, hogy Lengyelországnak szüksége van a tengerhez vezető szabad útra.

Két népnek, amelyet a sors arra rendelt, vagy megátkozott, hogy egymás mellett éljen, meg kell értenie egymást. Pilsudszky hajlandó volt velünk szerződést kötni és ennek a szerződésnek alapja az volt, hogy a két nép lemond az egymás ellen adódható háborúról. Ez a szerződés nem érintette a lengyeleknek már érvényben volt egyezményt, így a lengyel-francia szerződést, viszont Lengyelország újabb hasonló szerződéseket nem köthetett Németország és Lengyelország között létezik egy nyílt kérdés.

Danzig német város és vissza akar térni a német birodalomhoz. Danzig kérdését meg kell oldani. Ennek a kérdésnek a békés megoldása lényegesen enyhítené a feszültséget.

Hónapokkal ezelőtt a lengyel kormányzat konkrét javaslatot juttatott el. Ebben a javaslatban elismertem a lengyel állam jogát a tengerhez, mert hiszen nem vagyok demokráta államférfi, hanem nemzeti-szocialista és reális politikus. Aminthogy Varsónak joga van a tengerhez, Németországnak is joga van a keleti tartományához vezető úthoz. Valóban léteznek nehéz problémák, de ezekért nem Németország felelős, hanem a versaillesi „bűvész-inasok”, akik Európa egy-egy pontján lőporos hordókat helyeztek el. Lengyelország számára Danzig nem katonai, hanem gazdasági kérdés. A

váriuk el, de elhárítottuk a mi ügyünkbe való beavatkozást.

Ha Chamberlain azt hiszi, hogy Németország megszerzte a müncheni egyezményt, ezt mi tudomásul vesszük és levonjuk a következtetéseket. Politikai működésünk egész ideje alatt a német-angol barátságot akartam, mert tudatában vagyok annak, hogy az angol világbirodalomnak az egész emberiség életének szempontjából mily nagy fontossága van.

Tudom, hogy Anglia erőszakkal szerezte gyarmatait, mintahogy minden más birodalom is erőszak után született.

Méltányolom és tiszteltem Anglia nagy gyarmatosító tevékenységét, megértem, hogy az angolok biztosítani akarják birodalmukat, ez azonban nem jelenti azt, hogy lemondják saját népem jogainak biztosításáról.

Német-angol párhuzam

— Lehetetlen a tartós barátság Anglia és Németország között, ha az angolok nem ismerik el, hogy német érdekek is vannak. Minden angol tudja meg, hogy nem tartjuk magunkat alacsonyabbrendűnek az angol néppel. Anglia sok nagy embert adott a világnak. Németország sem kevesebbet. Ha Anglia nem érti meg, hogy nem egy versaillesi állammal áll szemben, akkor hiábavaló a részünkről megnyilvánuló barátság. Ilyen körülmények között saját erőnkre és barátaink erejére támaszkodunk.

Németországnak ilyen körülmények között nem lehet bizalma sem Chamberlainnal, sem az angol néppel szemben.

Akkor, amikor Angliával szemben baráti politikát fektettünk le és megkötöttük a német-angol tengerészeti egyezményt, abból a feltevésből indultunk ki, hogy a két nép között háboru sohasem lehetséges. Ma is ez a meggyőződésünk. Londonban azonban nem ez a fel-fogás.

Angliában természetesnek veszik, hogy egy világkonfliktus esetén Anglia Németországgal szembekerüljön. Ezt mélyen sajnálom. Angliával szemben egyetlen feltételünk van: gyarmataink visszaadása. Ez azonban sohasem lehet háborus ok.

Ezek a gyarmatok Anglia számára amugy is értéktelenek és úgy véljük, hogy a német barátságot Anglia fontosabbnak kell tartsa az említett gyarmatoknál. Más terület, vagy olyan követelésünk, ami Anglia számára megszegyenitést jelentene, nincs. Anglia azonban olyan politikát folytat, amely a német élettér érdekelt veszélyeztetel és minden körülmények között Németország-ellenes bekerítési politikát akar folytatni.

Ez nem egyeztethető össze a német-angol flottaegezmény szellemével és éppen ezért még ma közlöm az angol kormánnyal, hogy ezt az egyezményt érvénytelennek tekintem. Remélem, hogy nem fellődik ki flottaverseny a két nagyhatalom között és ha Anglia ebben a kérdésben tárgyalni akar, akkor senki sem lenne boldogabb, mint én.

— Egyetlen államtól sem akarunk elvenni valamit, azok azonban, akik Németország ellen törnek, olyan hatalommal találják magukat szemben, amely 1914-ben elképzelhetetlen volt.

lengyel kormányhoz a következő javaslatot juttattuk el:

1. Danzig mint szabad város visszatér a német birodalomba.

2. A korridoron át exterritoriális vasutvonal létesül német használatra.

3. Lengyelország gazdasági érdekeit szemelőtt tartjuk és számára Danzigban szabad kikötőt biztosítunk.

4. A lengyel határokat biztosítjuk és 25 éves megnemtámadási szerződést kötünk Lengyelországgal, tehát olyan békére tesszük ígéretet, amely az én belátható életkoromtól terjed.

5. A szlovák függetlenséget Németország, Magyarország és Lengyelország együttesen biztosítja.

A lengyel kormány ezt a javaslatot elvetette. Ezt az elhatározást sajnálattal vettem tudomásul.

Sajnálatos, hogy Lengyelország hítt a német mozgósítás hírében, holott Németország egyetlen katonát sem hívott be. Lengyelország viszont mozgósított és hogy helyes volt-e az általam tett egyszerű javaslatot elvetni, majd később dől el.

Ezzel a javaslattal kísérletet tettem arra, hogy Kompromisszummal megoldjuk Danzig kérdését. Az ajánlat elfogadásával Lengyelország csak kapott volna, mert hiszen az nyilvánvaló, hogy Danzig sohasem lesz lengyel terület. Az a politika, amelyet most a lengyel kormány folytat, ellentétben áll a Pilsudszkyval kötött szerződéssel, amely kimondotta, hogy az akkor érvényben volt kötelezettségekben Lengyelország más kötelezettségeket nem vállalhat. Ha tudom, hogy ezt a szerződést Lengyelország miképpen értelmezi, akkor azt említett megnemtámadási egyezményt meg sem kötöm. Vagy a kollektív biztonságra, illetve a kollektív biztonságra építünk, vagy pedig a nyílt egyezményekre.

Mivel a német-lengyel megnemtámadási egyezményt megsértették az újabb kötelezettségek vállalásával, ezt felmondom és erről értesítem a lengyel kormányt.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne köthetnénk újabb szerződést Lengyelországgal és örömmel üdvözölném, ha Lengyelország erre kész lenne.

Hitler kancellár ezután a háborus uszításról, majd pedig a spanyol kérdéstről beszélt és közölte, hogy Franco tábornok madridi kijelentésében a német önkéntesek is részt vesznek.

Villany, csillár, rádió átszerelését jutányosan vállalja Koch Dániel Str. Eminescu 2. TELEFON: 12-46

A „bekerítési” törekvésekről

— Ami az angol bekerítést politikát illeti, kijelentem, hogy a német nép nyugodtan haladhat tovább a munka útján. Németország ma a leghatalmasabb hadsereggel rendelkezik, amelyet valaha a német történelem ismert, elsőrendű repülőflottája van és nyugaton hatalmas erődítménye. A német nép bizik a hadseregben és bizik vezetőiben. Barátainkról szólva, hangsúlyozom, hogy az olasz-német kapcsolat elszakíthatatlan. A német állam-vezetésnek az a célja, hogy egyre szorosabban fűzze Olaszországgal és Japánnal való kapcsolatát. Ezek a kapcsolatok jelentik szabad-ságunk fenntartásának és egy igazságosabb világrendnek zálogát.

— Április 15-én, mint említettem, Roosevelt köztársasági elnök táviratáról terjedtek el hírek és később ez a hozzám intézett távirat az én kezembe is is került. Nehéz analizálni és osztályozni ezt a távira-

tot és természetesen szükséges arra megadni a választ. Táviratában Roosevelt arra hivatkozik, hogy „én is tudom, hogy a milliók félnek a háborútól”. Válaszom:

A háborútól való félelem mindig eltöltötte az embereket. A versaillesi szerződés óta 14 háború volt. Ezekben a háborúkban azonban Németország nem vett részt. Ugyanebben az időszakban 26 megtorló és erőszakos beavatkozás történt. Oroszország egymaga tíz háborút viselt ezen idő alatt és ezekben sem vett részt Németország.

Tévedés, hogy a háborús félelem éppen most tűnt volna fel és hogy azért Németország lenne a felelős. Kizárólag egy bizonyos sajtó uszításainak tulajdonítható a pánikhangulat. Ha ezek a sajtóorgánumok igazat írnak, akkor a háborús félelem eltűnik és beáll a mindnyájunk által kívánt nyugalom.

Vita Roosevelttel

— Roosevelt azt írja továbbá, hogy minden nagy háború több nemzedékre hat ki: „Németország tudja ezt a legjobban, hiszen

a versaillesi béke utáni jóvátételeket száz évre akarták kiszámítani, annak ellenére, hogy már az amerikai történelem is megállapította, hogy Németország a háborúért nem felelős.

A katasztrófa csak akkor következhetik be, ha paktumokkal az egész világot be akarják vonni abba, hogy háborút viseljen.

— Roosevelt megemlíti, hogy már régebben hozzám fordult, hogy „ne fegyveresen oldjuk meg a felmerült problémákat.” Ez valloam én is és minden felmerült problémát fegyver nélkül oldottam meg. Németország nem veszélyeztet senkit és baráti viszonyban akar élni mindenkivel. Roosevelt azt hangsúlyozza, hogy „egy háború nyomán győzők és legyőzöttek egyaránt szenvednek.” Válasz: Husz éven át ezt az álláspontot képviseltem, de az amerikaiak nem akartak erről tudomást venni.

— Az amerikai elnök ezután azt írja, hogy „a népek sorsa a vezetők kezében van és a vezetők felelősek a népek sorsáért.” Válasz: Ha ez igaz, akkor elég könnyelműség, hogy nem akarnak szájkosarat tenni a háborúra uszító sajtóra. Roosevelt a továbbiakban azt mondja, hogy „három európai és egy afrikai nép elvesztette függetlenségét.” Válaszom: Itt történelmi tévedés forog fenn. Ezek a népek nem most, hanem 1918-ban veszítették el függetlenségüket. Ami pedig Afrikát illeti, ezen a kontinensen nem egy, hanem szinte mindegyik nép elvesztette függetlenségét, mégpedig vérrel fosztották meg a marokkóiakat, berbereket, négerket függetlenségüktől.

Azok a bombák azonban, amelyek itt robbantak, nem a „Made in Germany” hanem a „Made by Democratie” jelzést viselték.

— Roosevelt ezután arra utal, hogy „katasztrófa, hogy egyes államokat támadás fenyegeti.” Felelet: Ezek a hírek alaptalanok és

büntények a nyugalom ellen.

Ha tudnak ilyen államokról, nevezzék meg a támadókat és a kérdést egy egyszerű magyarázattal el lehet intézni.

Hitler: „A háborút gyűlölöm”

— Roosevelt ezután arra utal, hogy katasztrófára vezet az, ha a felmerült problémákat nem intézik el racionálisan. Felelet: Én magam sohasem vezettem háborút,

a háborút gyűlölöm.

Különböen is miért akarna Németország háborút vezetni, hálás lennék, ha Roosevelt erre megadná a választ. Roosevelt azt írja, hogy egy kormány csak önvédelemből van joga háborúhoz folyamodni. Felelet:

Nem lehet azt állítani, hogy a világháborúba Amerika önvédelemből kapcsolódott volna be. Az a vizsgálóbizottság, amelyet maga Roosevelt küldött ki, megállapította, hogy Amerikának a világháborúba való bekapcsolódása tisztán kapitalista érdekből történt.

Ennek ellenére nem vonták le a gyakorlati következtetéseket, hogy Amerika csak akkor lépjen háborúba, ha valóban önvédelméről van szó. Roosevelt annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy nem csak az erőviszonyok, hanem a baráti kapcsolatok is szabályozhatják a népek közötti helyzetet. Ha valóban baráti indulattal lettek volna eltelve a nyugati nagyhatalmak, akkor a versaillesi szerződés nem született volna meg. Roosevelt szerint minden nemzetközi problémát konferencián el lehet intézni. Válaszom: Elméletileg ez valóban elképzelhető, mert például belátással meg-

lehetne azt érteni, hogy minden népnek egyforma joga van a különböző javakra, és, hogy

olyan nemzetektől, amelyek esetében 150—200 ember él egy négyzetkilométeren, nem lenne szabad még a gyarmatokat is elvenni olyan népek által, amelyek közül 15-on élnek egy négyzetkilométeren. Magam örülnék a legjobban, ha konferenciákon el lehetne intézni az ilyen kérdéseket. Szkepticizmus tölt azonban el és maga Amerika is hijszematlan, mert hiszen a legnagyobb konferenciát, mely valaha is létezett, elsősorban Amerika hagyta el. A Népszövetség husz év alatt egyetlen problémát sem oldott meg és, amikor Németország erről meggyőződött, Amerika példáját követte és elhagyta a Népszövetséget. Azóta minden felmerült problémánkat háború nélkül oldottuk meg. De utalnom kell arra, hogy konferenciákon még soha nem oldottak meg kérdéseket.

Amerika függetlensége is „erőszakos úton” és az északi és déli államok kérdése ugyan csak erőszakos úton nyert megoldást. Roosevelt felfogása tiszteltetreméltó, de erre saját államának, valamint a többi államoknak történelme adja meg a cáfolatot.

— Roosevelt a leszerelésről is beszél. Vajjon hiszi-e Roosevelt, hogy egy konferencia előtt a népek leteszik a fegyvert? Az ön receptjét, Roosevelt ur — mondotta Hitler, — egyetlen nép követte Wilson ígéretében bizva és ez a német nép volt. Roosevelt ur, itt kifejezésre juttatom azt az akaratomat, hogy a német nép sem most, sem pedig a jövőben

nem megy el fegyver nélkül egyetlen konferenciára sem!

A német kiküldöttek mögött mindenkor a fegyveres német nép áll. Roosevelt azt írja, hogy „a konferenciára úgy menjünk el, mint a bíróságra és nyugodjunk meg annak ítéletében.” A német kiküldöttek

olyan konferenciára, mely egyben bíróság is, többé nem mennek el.

Ki legyen a bíró itten? Egyébként annak idején Amerika sem akart abban a bíróságban résztvenni, amely a Népszövetség volt. Kérdés az is, hogyan állítják össze az említett bíróságot, milyen felelősséggel működnek ott a bírák és hogyan lehet őket

Mindezek ellenére...

— Mindezek ellenére Németország kész a megnevezett támadásra vonatkozóan biztosítékokat adni — jelentette ki Hitler, — ha

az érdekelt államok maguk fordulnak Németországhoz és kétoldalú megállapodásokat kötnek vele. Ami Északamerikát illeti, ünnepelesen kijelentem, hogy nem akarunk Amerikát megtámadni és nem akarunk belső ügyeibe beavatkozni!

— Roosevelt a továbbiakban arra hívja fel figyelmemet, hogy a fegyverkezési terhek nyomásztóan hatnak az egyes népekre. Németország ezt a kérdést egyszer megoldotta és

egy amerikai elnök ígéretében bizva teljesen leszerelt. Németország családott ebben az ígében.

Magam ismételtén javaslatot tettem a fegyverkezés korlátozására és amikor javaslatomat elvetették, 1934-ben parancsot adtam az újra való felszerelésre. Roosevelt tehát ebben a kérdésben ne hozzám forduljon, hanem másokhoz. Nekem keserű gyakorlati tapasztalataim vannak ezzel kapcsolatban.

Wilson adott szava

— Roosevelt javaslatot tesz kereskedelmi szerződések kötésére a nyersanyagok kérdésének megoldásában. Nem elméleti, hanem gyakorlati

felelősségre vonni. Roosevelt azt hiszi, hogy csak akkor lehet igazán béke, ha az egyes hatalmak nyilatkozatban vázolják külpolitikai célkitűzéseiket. Ezt számtalanszor megtettem és ma is beszéltem a jövő problémáiról.

Elhárítom azonban azt, hogy másnak tegyek nyilatkozatot, mint a német népnek, amelynek felelősséggel tartozom.

Hogyan kéri Németországtól egyébként Roosevelt a nyilatkozatot, ha a többi államokhoz nem intéz ilyen kérdést? A titkos diplomácia megszüntetésére egyébként én tettem javaslatot. Ha pedig csak Olaszországnak és Németországnak kell Amerika számára nyilatkozatot tennie, akkor azt mondjuk, hogy

Európa olyan messze van Amerikától, mint Amerika Európától és mi is fellehetjük a kérdést, hogy milyen külpolitikát kíván folytatni Amerika a dél- és középeurópai államokkal szemben. Roosevelt valószínűleg erre a Monroe-elvvel válaszol. Ugyanezt az elméletet valljuk mi is Európára és Németországra vonatkoztatva. Németország azonban nem is engedi meg magának, hogy ilyen kérdést tegyen fel Amerika számára, mert tudja, hogy ez tapintatlan lenne.

A „veszélyeztetettség” kérdése

— Roosevelt arra vonatkozóan kér nyilatkozatot, hogy „Németország nem támadja-e meg a következő független népeket”. Hitler ezután felsorolja a Roosevelt táviratában említett országokat, majd pedig így folytatta: Válaszom: Fáradságot vettem magamnak, hogy megkérdezzem az említett népektől, hogy veszélyeztetve érzik-e magukat Németország által és hogy a Roosevelt táviratban foglalt nyilatkozatot ők kérték-e vagy legalább is ezt a táviratot az ő tudomásukkal küldték-e el?

Mindenhol negatív választ kaptam. Nem válaszoltak kérdéseimre Szíria, amely jelenleg szabadságában gátolva van és egy demokráta nagyhatalom katonasága gátolja szabadságában.

Az érdekelt államok egyébként határaitra vonatkozóan sokkal jelentősebb biztosítékokat kaptak, mint amilyeneket Roosevelt kér és nem az a döntő, hogy milyen értéket tulajdonít ezeknek a biztosítékoknak Roosevelt, hanem az, hogy milyen értékeknek tekintik ezeket az érdekelt államok?

Irországra vonatkozóan legutóbb olvastam De Valera ir miniszterelnök cikkét amelyben ez

nem Németországot, hanem Angliát vádolja azzal, hogy Irországot elnyomja.

Az ir miniszterelnök talán mégis csak jobban ismeri az országot „fenyegető veszélyeket”, mint Roosevelt.

Palesztina sem a német katonaság, hanem az angol katonaság uralma alatt áll

és az arabokat nem német támadás, hanem az angol módszerek gátolják szabadságukban. Talán ez is egy probléma, amelyet konferencián igazságos bíró előtt meg lehetne oldani. Arról már nem is beszéltek, hogy Roosevelt felsorolásában olyan államok szerepelnek, amelyeket állítólag meg akarunk támadni, amelyek ötezer kilométernyire vannak Németországtól.

megoldásokra van itt szükség. Mindenek előtt belüli kell a termelés és a munkanélküliség kérdéseit megoldani. Számos állam azonban erre is képtelen; hogyan lehetne akkor nemzetközi szerződésekkel megint a kérdéseket rendezni? Németországnak konkrét közeleése van.

Váltsák be azt az ígéretet és adott szót, amelynek alapján egyszer leszerelt. Nem az elvett milliárdokra, hanem a gyarmatokra gondolunk. Wilson ígéretet tett a gyarmatokra vonatkozólag és ezeket mégis másoknak adták. Nemes cselekedet lenne, ha Roosevelt amerikai elnök beváltaná Wilson amerikai elnök szavát. Ez a világ erkölcsi és gazdasági konszolidálásához vezetne.

— Roosevelt végül arra utal, hogy minden nép vezére felelős azért, hogy a világot megmentse a háborútól. Megértem, hogy az amerikai bírodalom nagysága megengedi az amerikai elnöknek azt, hogy felelősnek érezze magát.

URANIA premiermozgó: Tel. 12-32

Az eddig kiadott legelőkétesebb francia film!

Zola Emil: **Állat az emberben**

Jean Gabin és Simone Simon.
3-kor mérsk. 5. 7.15. 9.30. Csak felnőtteknek!

Amerikában 153 millió ember él 9 és félmillió négyzetkilométer területen. Olyan gazdag terület ez, hogy egy félmillió embernek adhatna megélhetést. Amikor én a hatalmat átvettem, akkor egy olyan állam élére kerültem, ahol nem 15, hanem 140 ember élt egy négyzetkilométeren. Németország gazdagságát nem lehet összehasonlítani Amerika gazdagságával. Amit mi takarékoskodtunk, azt elvették tőlünk. Németországnak hét millió munkanélkülije volt és a tönk szélén állott. Én egyetlen feladatot ismertem, Nem az egész világért voltam felelős, hanem csak népemért akartam szolgálni, azt akartam a nyomorból kiemelni. Új tájalmányok előtt nyitottuk meg az utat, gyárakat építettünk, utakat építettünk, felszereltük a népet és arra törekedtem, hogy a versaillesi szerződésből minél kevesebb maradjon érvényben. Az elszakított németeket visszavittem a birodalomba és megelégedtem azzal, hogy ez vér nélkül történt. Másnak lehetnek nagyobb feladatai. Mindezt saját erőmből tettem és úgy érzem, hogy a legtöbbet tettem meg, amit egy embertől kívánni lehet. Az Ön helyzete, Elnök ur, könnyebb, amikor átvette a hatalmat a világ egyik legnagyobb államának élére állott. Ennek az államnak természetű kincsei természetesen többet adnak, mint a német természetű kincsek. Ön foglalkozhatik az egész világ problémáival. Az én világom sokkal szűkebb, csak az én népeméleli fel, én ezt a népet szolgálom és ezzel az egész emberi közösség békéjét akarom szolgálni!

A hosszas élienzéssel fogadott beszéd után Göring porosz miniszterelnök tábornagy bejelentette,

Bejelentették az angol külügyi hivatalban a német—angol flottaegyezmény felmondását

Londonból jelentik: Dr. Kardt londoni német ügyvivő ma délben bejelentette az angol kormányknak, hogy

Németország és Anglia között fennállott flottaegyezményt a német kormány nemlétezőnek tekinti.

A bejelentés nem érkezett váratlanul az angol kormányhoz, mert az onnan kiszivárgott hírek szerint elkészültek Németországnak erre a lépésre, amely lényegében nem jelent semmit. Angol szakértői körök szerint a tengeri haderők helyzetén a bejelentés mit sem változtat.

A német kormány képtelen hadierejét annyira növelni, hogy az megközelítse csak az angol tengeri flottát.

Ehhez a rengeteg időre és rendkívüli sok pénzre van szükség. Ugy tudják, hogy Németország gyors, könnyű buvárhajók építésére támaszkodik el magát.

London. (Rador.) Mielőtt Hitler kancellár elmondotta volna beszédét, egy külön célra indított repülőgép Németországból Londonba repült, amely magával vitte Hitler beszéde másolatának bizonyos számú fordítását. A beszéd terjedelme közel száz oldal. Így hivatalos angol körökben még nem kommentálhatták kellőképpen. Ezt elsősorban is a kormány tagjai, valamint a külügyminisztérium tanulmányozza. Hivatalos körökben mégis tettek néhány megjegyzést, amelyeket a Havas távirati ügynökség a következőkben összegez: Az 1935. évi német—angol flottaegyezmény nem körvonalazza annak felmondását.

Az amerikai ügyvivő megkapta a választ

Berlin. (Rador.) A DNB jelenti: A harmadik birodalom londoni és varsói ügyvivői, országuk nevében pénteken emlékiratot nyújtottak át. Ugyanakkor a német kormány feleletképpen Roosevelt elnök üzenetére, átnyújtotta Amerika berlini ügyvivőjének Hitler beszédének egyik példányát.

A Lengyelországhoz intézett emlékirat

Berlin. (Rador.) A Havas jelenti: A lengyel kormányknak küldött német emlékirat a következőket tartalmazza: A lengyel kormány egyoldalúan és önkényesen felbontotta az 1934. január 26. megegyezést. Mégis a német kormány hajlandó tanulmányozni a német—lengyel szerződéses kapcsolatok rendezésének módjait és pedig olyképpen, hogy az mindkét félre egyforma kötelezettségeket rójon. Az emlékirat megjegyzi, hogy az Anglia és Lengyelország között legújabbán kötött segélynyújtási egyezmény ellentétben áll az 1934-ik évi Pilsudszky—Hitler egyezményvel, mivel Lengyelországnak egy németellenes szövetségbe való belépése azt jelenti, hogy a len-

tette, hogy a Hitler által elmondottakat nemcsak a birodalmi gyűlés, hanem az egész német nép jóváhagyja.

*

Berlinből jelentik: A világpolitika érdeklődése kétségtelenül Berlin felé fordult pénteken, ahol Hitler német birodalmi vezér a birodalmi gyűlés ülésén elmondotta nagy politikai beszédét és egyben választ Roosevelt elnök ismeretes távirati felhívására. A német főváros felkészült, hogy minél díszesebb keretben adjon a történelmi fontosságú birodalmi gyűlésnek. A gyűlés színhelyét, a Kroll operát gyönyörűen feldíszítették és az opera homlokzatán hatalmas zászlókat lengették a kora reggeli órák óta a szél. A birodalmi gyűlés ülése pontosan 12 órakor kezdődött. Ugyanakkor megállt az egész Németországban a forgalom és a gazdasági élet, megszüntették az üzemek a munkát és az iskolákban beszüntették az előadásokat, hogy a nyolcvan milliós német nép mindenütt hallhassa vezérének szavát. Berlin valamennyi kávéházában, színházában, mozijában, nagyobb terlein és forgalmasabb utestsein hatalmas hangszórókat helyeztek el, hogy az uccai járókelők is végighallgassák a beszédet.

Roosevelt meghallgatta Hitler beszédét

Washington. Roosevelt köztársasági elnök pénteken korán reggel felkelt, hogy Hitler beszédét végighallgathassa. Mint ismeretes, a közép-európai tízenkét óra Amerikában reggel öt órának felel meg.

gvel kormány a német békebiztosítékok helyett inkább választja egy harmadik hatalomnak az ígérését. Hangsúlyozza az emlékirat, hogy Lengyelország nem keresi a német—lengyel kérdések békés megegyezésének lehetőségét és leterti az 1934-ben kijelölt utról.

A sajtó visszhangja

Danzig. Hitler kancellár beszédét Danzigban nagy érdeklődéssel fogadták. A német vezérnek Danzigra vonatkozó kijelentéseit a hallgatóság lelkesen megtapsolta. A Havas hozzáfüzi ehhez a hírhez, hogy a danzigi nemzeti szocialista körökben az a vélemény uralkodik, hogy a szabadvárosnak a birodalomhoz való csatolása nem egyéb időkérdésnél.

Varsó. Hitler beszédével kapcsolatban a Dobri Wieczor című lap a következőket írja: A mi magatartásunk Németország és annak kérdéseivel szemben pontosan ugyanazok, mint Németország magatartása Lengyelországgal szemben. (Rador.)

Ujabb kezdeményezést várnak Rooseveltől

Washingtonból jelentik: A Fehér Ház körében Rooseveltől legközelebb újabb kezdeményezést várnak. Az a vélemény ugyanis, hogy Roosevelt Hitler beszédét nem tekinti majd üzenetére adott válasznak. Roosevelt esetleg újabb kezdeményező lépést tesz és meghívja Hitlert és Mussolinit újabb tanácskozásra, amelynek célja az lenne, hogy a jelenleg fennálló világgazdasági nehézségek elhárítása érdekében együttműködjenek.

Megváltozhat az angol békepolitika

Londonból jelentik: Sir John Simon újabb nyilatkozatot tett egy banketten, amelyben kijelentette, hogy Chamberlain a béke politikáját folytatja, de miután Németország már messze tulment azon a cselekvésen, hogy az összes németeket visszatérítse a hazájába, a békepolitika megváltozhat. Amennyiben Németországnak európai uralmi törekvése megváltoztathatatlan, Anglia nem fél ezzel a törekvéssel szembeszállni.

Eden katonai szolgálatra jelentkezett

Londonból jelentik: A hadügyminiszter Eden volt külügyminisztert őrnaggyá nevezte ki, ki azonnal elindult állomáshelyére, hogy katonai szolgálata megkezdje. A hadügyminiszter tulajdonképpen alezredessé akarta kinevezni Edent, de ez elhárította magától ezt a magasabb rendfokozatot. Eden arra hivatkozott, hogy a világháborút, mint kapitány küzdötte végig és ezért nem tartaná helyesnek, ha két rangfokozattal lépne egyszerre elő.

Királyi szemle a piperai repülőtéren

Bucuresti. Őfelsége II. Carol király tegnap megtekintette a piperai repülőteret, ahol Pufi Popescu repülőkapitány IAR 80 típusu gépevel bemutató gyakorlatokat végzett Őfelsége melegen érdeklődött a brassói repülőgépgyár által készített újrendszerű gép iránt, amely a legmodernebb rendszer szerint épült. Az uralkodó ezután a Naroi rendszerű gépmutatványait kísérte figyelemmel. Ezt a vadászgépet Stoian főhadnagy vezette. II. Carol király fél 2 óráig tartózkodott a repülőtéren és részletesen érdeklődött a légi haderő fejlesztésével kapcsolatos valamennyi problémáról.

Geraldine királyné állítólag el akar válni férjétől

Róma. Zog király kíséretének egyik tagja, aki követte a királyt Görögországba, most visszatért Tiranába. Az illető, előkelő állásban levő albán személyiségek előtt olyan kijelentéseket tett, hogy Geraldine királyné állítólag el akar válni férjétől. Ezt természetesen csak a legnagyobb fentartással közöljük.

Athénba is ellátogat az angol kereskedelmi küldöttség

London. (Rador.) A Times jelentése szerint Sir Frederick Leth-Ross az angol kormány gazdasági tanácsosa, aki jelenleg Bucarestben tartózkodik, a tárgyalások befejezése után az angol bizottsággal együtt Athénba utazik.

Pál jugoszláv régensherceg születésnapja

Belgrád. Pál jugoszláv régensherceg most töltötte be negyvenhatodik életévét, amely alkalommal nagy ünneplésben részesítették. Pál herceg a Marseilleben meggyilkolt Sándor jugoszláv király óhaja folytán került a felelőségteljes méltóságba. A herceg ritka politikai felkészültséggel, körültekintéssel és bölcsességgel vezette ki országát a válságból. Hogy Jugoszlávia ma Európában tekintélyes helyet foglal el, elsősorban Pál herceg érdeme, aki kritikusan pillanatokban mindig megtalálta a megfelelő embereket és a helyes utat. Pál hercegnek sikerült Jugoszlávia helyzetét megerősíteni és olyan viszonyt teremteni a szomszédos államokkal és a nagyhatalmakkal, amely tökéletesen megfelel a jugoszláv érdekeknek. A régensherceg születésnapja alkalmával számos külföldi államfőtől is igen szíves hanggu üdvözlő táviratot kapott.

Kik gyárthatnak gázálcokat?

Bucurestiből jelentik: A légi- és tengerészetiügyi minisztérium közli az érdekeltekkel, hogy az 1939. január 30-iki Monitorul Oficialban megjelent, a gázmaszkok beszerzésére vonatkozó törvény értelmében valamennyi magánvállalat köteles személyzete számára a nemzetvédelmi minisztérium által megállapított típusú gázmaszkokat beszerezni. A megrendeléseket a gázálcok vételárának teljes kiegyenlítésével egyidejűleg a központi betegségügyi pénztár, vagy annak fiókjainál kell eszközölni. Ezeket a gázálcokat az „Antigaz” és „Sarogaz”-társaságok gyárai szállítják, más gyárak nem készíthetnek és előleget sem szedhetnek fel gázálcok készítése céljából. Más gyárak csak a légi- és tengerészetiügyi minisztérium engedélyével gyárthatnak a jövőben gázálcokat.

CORSO-MOZGO 3, 5, 7, 15, 9, 15
Zsufolt házakkal fut
„A FEKETE SAS”
Az utolsó évek legnagyobb filmalkotása.
Paramount hirdó.

Románia megőrzi semlegességét

Rómába is ellátogat Gafencu külügyminiszter — Fontos kereskedelmi kérdések is szóba kerültek a párisi tárgyalásokon

A nagypolitika újabb eseményei

Páris. Gafencu külügyminiszter, aki mint ismeretes tanácskozást folytat Párisban, tegnap Dadiet miniszterelnökkel és Bonnet külügyminiszterrel tárgyalt. A tárgyalásokról kizivárgott hírek szerint Gafencu kijelentette, hogy Románia megőrzi semlegességét a Róma—Berlin tengely és London—Páris között.

A francia lapok kiemelik azoknak a tárgyalásoknak fontosságát, amelyeket Gafencu párisi látogatása során lefolytat. Hangsúlyozzák, hogy a román külügyminiszter nagy eredményeket ért el Londonban és kiemelik azt is, hogy

Románia minden erejével biztosítani kívánja függetlenségét s emellett jóviszonyban kíván élni az összes államokkal, készen állva a gazdasági együttműködésre.

A francia lapok leközlök Gafencunak a Figaróban tett következő nyilatkozatát:

— Lord Halifaxnak nyíltan és határozottan kijelenttem, hogy Románia békés politikát kíván folytatni, de hi marad régi barátaihoz. Valamennyi országgal gazdasági együttműködést óhajtunk. Románia ugyanakkor támogatni kíván minden olyan erőesztítést, amelynek célja a politikai béke megerősítése Európában. Ezt a kívánságomat fejeztem ki német hivatalos körök előtt is. Szilárd meggyőződésem, hogy minden nehézség ellenére mégis észlelhető olyan áramlat, amely a béke megővését kívánja.

A Matin cikkében azt írja, hogy Románia politikai irányvételése következtében ellenállhat minden kívülről fenyegető veszélynek.

A francia vállalkozók bekapcsolódnak Románia természeti kincseinek feltárásába

Páris. Gafencu külügyminiszter ma délután hosszas tárgyalásokat folytatott Gentin francia pénzügyminiszterrel, akivel fontos gazdasági ügyeket tárgyalt le. A megbeszélésen jelen volt Tatarescu párisi román követ is. A kizivárgott hírek szerint elhatározták, hogy

Franciaország tevékeny részt vállal Románia gazdasági életében, francia vállalkozók kapcsolódnak bele az ország gazdasági munkájába és Franciaország minden rendelkezésére álló eszközzel hozzájárul a romániai kincsek feltárásához.

Ugyancsak párisi jelentés számol be arról, hogy

Gafencu külügyminiszter vasárnap érkezik Rómába.

Az olasz lapok szerint az utazásnak nincsen hivatalos jellege, de a külügyminiszter felhasználja az alkalmat, hogy az olasz politikusokkal és államférfiakkal találkozzon. A tíz év óta megszakadt összeköttetés folytatása lesz ez — írják az olasz lapok — és miután Albánia elfoglalása óta Olaszország tényleges szerepet játszik a Balkánon.

szorosabbá teszi a viszonyt Róma és Bucaresti között.

Egyébként hétfőn Rómába érkezik Constantinescu pénzügyminiszter is, ami azonban nem jelent semmi új szerződés megkötésének előjelét.

A londoni tárgyalások

A Times tegnapi száma hosszú cikket közöl hivatalos angol körök benyomásairól, a román—angol tárgyalásokkal kapcsolatban. Eszerint Gafencu Londonban teljes eredményt ért el és kizivárgott célját megvalósította.

A tárgyalások során nem volt szó kisebb részletkérdések megvitatásáról.

Mert erre idő sem volt. Ezeket a részleteket Románia londoni követe és a Bucarestben tartózkodó angol bizottság vezetője fogják megbeszélni. Gafencunak Chamberlainnel és Halifax külügyminiszterrel történt tárgyalása során a nézetek tökéletes egyöntetűségét sikerült megállapítani, abban a tekintetben, hogy feltétlenül szükséges Románia függetlenségének

Bonnet külügyminiszter és felesége tegnap diszebédet adott Gafencu külügyminiszter és felesége tiszteletére. A diszebédén megjelentek: Tatarescu román nagykövet, a török, lengyel és angol nagykövetség tagjai, Chautemps és Sarraut, a görög és jugoszláv követek, Paul Reynaud, Berenger, Mistler, Delbos, De Monzie és még számosan.

London. A Daily Telegraph jelentése szerint Gafencu külügyminiszter párisi tanácskozásával kapcsolatban az a felfogás, hogy Románia nem nyújthat a nyugati hatalmak kezességéért kölcsönös védelmi garanciát. A kezesség ennél fogva csak egyoldalú lesz.

Milyen kérdések kerültek szóba Párisban?

Párisi jelentés megbízható hírforrásra hivatkozva úgy tudja, hogy Gafencu külügyminiszter a következő kérdéseket tárgyalja meg Bonnet külügyminiszterrel:

1. A francia—román kereskedelmi kapcsolatok lehetőségei.
2. Lengyelország és Románia együttműködése nyugatról jövő támadás esetén.
3. Románia viszonya Bulgáriához és Magyarországhoz.
4. Románia kapcsolatai Törökországhoz és a Szovjethez s eme államokkal való együttműködés esetleges kilátásai.

és szabadságának biztosítása, úgy politikai, mint gazdasági téren.

A Nagybritannia által Romániának, Lengyelországnak és Görögországnak adott garancia, amely más államokra is ki fog esetleg terjedni, volt a tárgyalások vezérelve. Az is megállapítást nyert, hogy a német ipar és kereskedelemnek a Duna-medence államai, valamint a Fekete és Egei tengerek felé való előretörése nem támadó jellegű s nem is áll ellentétben Románia érdekeivel.

Rómába és Belgrádba utazik Gafencu

Gafencu külügyminiszter az eddigiek szerint szombatig marad Párisban. Szombaton továbbutazik Róma felé és vasárnap Ciano olasz külügyminiszter vendége lesz. Valószínűnek tartják, hogy Gafencu külügyminiszter Belgrádba is ellátogat.

Bucuresti. Gafencu külügyminiszter párisi tanácskozásainak befejezése után Rómába utazik és május 3-án tér vissza az országba.

Lengyel közeledés a szovjethez

Varsóból jelentik: A Havas iroda közli a következőket a lengyel fővárosból: A lengyel külügyminiszterium egyik vezető tisztviselője rendkívül fontos nyilatkozatot tett a lengyel újságírók előtt és többek között a következőket mondotta:

— „A lengyel—szovjet kapcsolat, amely az 1932. évi megnemtámadási egyezményen és az 1938. novemberében kelt jegyzőkönyvön alapszik, amellyel ismét megerősítették a megnemtámadási egyezmény értékét, teljesen kielégítő. Hangsúlyozni kívánom, hogy a Tanácsállamok Szövetsége részéről egyrövidülő együttműködés nyilvánul meg a lengyel érdekek iránt.”

Ezt a spontán megnyilatkozást igen élénken tárgyalják sajtó- és diplomáciai körökben. Mintegy válasznak tekintik azokra, a lengyel kormánypárti lapokban megjelent cikkekre, amelyek többek között azt állították, hogy a Tanácsállamok Szövetsége nem párisban elhatározó tényezője a lengyel—szovjet kapcsolatnak.

TESTA

A legbiztosabb hűlés ellen

gathoz fűződnek. A lengyel kormánylapok most már hangsúlyozott formában foglalkoznak. Potemkin szovjet orosz külügyminiszter hetytes törökországi utjával is.

Anglia nem ismeri el Albán bekebelezését

London. A Daily Telegraph szerint Anglia nem ismeri el az olasz protektorátust Albán felett és az új római angol nagykövet megküldése levelében nem szerepel az olasz király címe. Perth lord közvetlenül Rómából történt elutazása előtt közölte ezt Mussolini miniszterelnökkel is és megállapodott vele abban, hogy Olaszország nem fog ezért nehézségeket tapasztalni.

Róma. Hivatalos jelentések közlik, Mussolini a Rocca della Caminata-i kastélyban a haderő vezérkari főnökével és a külügyminiszterrel beható tanácskozásokat tart.

Gibraltárban folynak az erődítési munkák

London. Gibraltárban és környékén angol és francia hadihajó cirkál, míg távolbi vizeken 15 német hadihajó tartózkodik. angol parancsnokság lázasan folytatja az erődítési munkálatokat. A földalatti raktárakban óriási élelmiszerkészleteket halmoznak fel és a polgári lakosság számára tiz mély fedezéket robbantanak ki a sziklákból.

Baltimore. (Rador.) Tizenegy hét alatt építettek fel egy gyárat, amely bombavető repülőgépeket fog előállítani. A gyár hétfőn kezd meg működését és elsősorban a francia és amerikai rendeléseknek tesz eleget.

Potemkin Ankarában

Ankara. (Rador.) Potemkin pénteken reggel Ankarába érkezett. Az állomáson Saracoglu külügyminiszter és a szovjet nagykövet fogadta.

Markovics jugoszláv külügyminiszter Budapesten

Belgrádból jelentik: A délszláv belpolitikai kérdésben vasárnap előtt nem várható különösebb esemény. Ma kisebb tanácskozások folynak, amelyek azonban csupán technikai kérdéseket öleltek fel, úgy hogy nem is maga Macsek vett részt a tanácskozásokon. Az új kormány a jövő hét közepén alakul meg.

Itt írjuk meg, hogy Markovics külügyminiszter Berlinből jövet délnben 12 óra 20 perckor Budapestre érkezett. A pályaudvaron a külügyminisztert a jugoszláv követ fogadta, kivel együtt a követségre autózott a jugoszláv államférfi. Itt ebéden vett részt, amit a követ és felesége adtak tiszteletére, majd pedig megtekintette Budapestet. Markovics külügyminiszter 2 óra 35 perckor elutazott Belgrád felé.

Teleki gróf magyar miniszterelnök és Csáky gróf Berlinbe utaztak

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf Magyarország miniszterelnöke és Csáky gróf külügyminiszter pénteken délután 5 órakor Berlinbe utaztak. Az elutazás programszerűen történt. Az államférfiak nyilatkozatot nem tettek előt, Bucsuzásukra a dírtól és a társasági jelentek meg.

HIREK

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Marla No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 Ft. || Negyedévre 210 Ft.
Hónapra . . . 420 Ft. || Egy hónapra 70 Ft.

A hontalan királyné

Geraldine grófnő neve az utóbbi napokban számtalanszor került az újságolvasó elé. Zog király felesége újszülött gyermekével máról-holnapra menekülni kényszerült Tiranából, az első napokban aggasztó hírek érkeztek egészségi állapotáról, majd azt közzölték a távirati irodák, hogy Geraldine grófnőnek mellős műszereződést ajánlottak fel.

Az alban ügynek érdélyi vonatkozásával is vannak, hiszen mindnyájan jól emlékszünk, hogy Zog király Apponyi Geraldinával való megismerkedése előttől évenként Mikos Hanna grófkisasszonyt akarta feleségül venni. Zog király Hanna grófkisasszonnyal is Romában ismerkedett meg s a király meghívására a grófkisasszony és édesanyja ellátogattak Tiranába is. Itt megtették az eljegyzést. A család azonban nem a legjobb információkat szerezte az albániai állapotokról, titkos hírek alakultak ugyanis Zog uralkodásának megfontolásra. Ekkor Mikos Armin gróf és felesége megismerkedtek lebeszélő Hanna konstezt a házasságról. A lány azonban, akit nem a trón, hanem a szíve vonzott a királyhoz, hallani sem akart a mátkaság felbontásáról. A mátkaság tízedik hónapjában azonban olyan élmény történt, amely gondolkodásba ejtette a fiatal lányt. Tiranában nagyarányú forradalmi mezmozdulatok kezdődtek és csak nagy vérengzés után sikerült eljuttatni a felkelést, amelynek első megnyilvánulása Zog király meggyilkolása lett volna. Hanna konstezsirt, de elküldte az eljegyzést felbontó levelet. Aztán rokonai világkörül utra vitték felelteni. Amlkor Apponyi Geraldine grófnő London felé hajózott, hogy mint száműzött uralkodó hitvese megkezdje bolyongásait, a Kanári-szigeteken próbált felelteni Mikos Hanna grófnő, a trónjavesztett uralkodó első magyar menyasszonya.

Törvényrendelettel ismerik el 911 etnikailag román származású polgár állampolgárságát. Bucurestiből jelentik: Victor Iamandi igazságügyminiszter törvényrendeletet terjesztett elő Üfelségéhez aláírás végett. A törvényrendelet 911 etnikailag román származású egyén állampolgárságát ismeri el.

Balesetelhárító-osztályt létesített a munkásbiztosító. Bucurestiből jelentik: A munkásbiztosító pénztár központi igazgatósága balesetelhárító-osztályt létesített. Ennek az a hivatása, hogy az üzemekben plakátok és utasítások révén oktassa ki a munkásokat a balesetek elleni védekezésre.

Chwalkovszky volt külügyminiszter a cseh-morva protektorátus követe lett Berlinben. Prágából jelentik: Hacha protektorátusi elnök Chwalkovszky egykori cseh külügyminisztert kinevezte a cseh-morva protektorátus berlini követévé. Chwalkovszky a közeli napokban új állomáshelyére utazik.

JAPÁN KÖVETSÉG LÉTESÜL BULGÁRIÁBAN. Szófiából jelentik: Togo moszkvai japán nagykövet Ankarából jövet Szófiába érkezett ahol látogatást tett Koisselvanoff miniszterelnöknel. Togo nagykövet kijelentette az újságíróknak, hogy Japánt érdeklik az európai események és különösképen a balkáni ügyek foglalkoztatják. Végül odanyilatkozott a japán nagykövet, hogy június elsejével Japán követséget létesít Szófiában.

Feloszlatják a magyar képviselőházat. Budapestről jelentik: Beavatott körökben úgy tudják, hogy a Ház feloszlatására vonatkozóan megtörtént a döntés. Teleti miniszterelnök Berlinből való visszatérése után, jövő hét csütörtökön benyújtja a Ház feloszlatásáról szóló kéziratot.

Lelegyverzik a Hlinka-gárdistákat. Budapestről jelentik: Az esti lapok közlése szerint a szlovákiai Hlinka-gárda főparancsnoka elrendelte, hogy valamennyi Hlinka-gárdista a nála levő fegyvereket a legközelebbi csendőrdőrsön adja le. Ezeket a főparancsnok kivételesen engedélye alapján lehet kiadni gyakorlatozásra, vagy őrség teljesítésére. A rendelkezést a szlovákiai rádióállomások csütörtökön este közzölték.

Tiltott határátlépések voltak Aradon. Tegnap délután Magyarországból Romániába szökött Schlezák Mihály gazdálkodó. A tiltott határátlépést a határőrök elfogták és az aradi állambiztonsági hivatalhoz kísérték, ahol Filimon, a román szigurancafőnök, aghisoreanu Mircea, a román határőrség vezetője, megígérte, hogy Schlezák kihallgatásának biztosítását vállalja. Schlezák a határőrség felügyelője után a gazdálkodókat a határőrség felügyelője kíséri.

Tovább folytathatják tanulmányaikat Máramarosszigeten a megye magyarországi részében élő román nemzetiségű iskolakötelesek. Tudósítónk jelenti: Csehszlovákia fennállásának idején a Máramarosmegye cseh részében lakó román ifjak akadálytalanul átjöhettek Máramarosszigetre, ahol saját anyanyelvükön folytathatták tanulmányaikat. Ruszinszko Magyarországhoz történt visszacsatolása után — a határozat következtében — megszűnt a régi állapot. A magyar hatóságok most ismét lehetővé tették, hogy a Máramarosmegye magyarországi részében élő román nemzetiségű iskolakötelesek növendékek a szigetkamara határpontonál továbbra is rendszeresen átjárhassanak Romániába, illetőleg csakis Máramarosszigetre, hogy befejezhessék felbeszakadt tanulmányaikat.

Ujabb letartóztatások Oroszországban. Párisból jelentik: A „Matin” írja, hogy Moszkvából ismét számos letartóztatást rendeltek el, amelyeket főként egy középázsiai városban fogantatosítottak. A letartóztatásokra az adott okot, hogy ebben a városban fontos mozgósítási parancsok és a hadköteleseknek névsora tünt el nyomtalanul.

Ádám zsidó volt, Éva ária..?

Berlinből jelentik: Dr. Betweiler professzor, a „Der Hammer” című folyóiratban megállapítja, hogy a fajgyalázás első bűne akkor történt, amikor a zsidó Ádám elcsábította az árja Évát. „Ez a bűn volt az igazi oka, — folytatja a professzor, — az első emberpár paradicsomból való kiűzetésének”.

A tudomány áldozata. Krakóból jelentik: A krakkói Szent Lázár-kórházban oxigénnel különböző kísérleteket végeztek az orvosok. Kísérletezés közben egy oxigéntartály felrobbant és három orvost megölt.

Bérbeadják a megszüntetett szatmári vasúti üzletvezetőség székházát. Szatmárról jelentik: Ismeretes, hogy a vasutigazgatóság megszüntette a szatmári nagyváradi üzleti felügyelőséget. Az intézkedés következtében a vasút kétemeletes szatmári palotája üresen maradt s most, értesülésünk szerint, a szatmári kereskedelmi iskola költözködik be a felügyelőség volt székházába.

Házasság. Virginia Ionescu rendőrségi tisztviselő és Dumitrescu Constantin rendőrkapitány házasságot kötöttek.

Több mázsa romlott heringet. Ikrát és szárdellapaszttal találtak az egészségügyi hatóságok egy bucuresti-i raktárban. Bucurestiből jelentik: A fővárosi egészségügyi hatóságok házkutatást tartottak a Vácuresti-úton levő „ITA”-raktárban s ez alkalommal húsz mázsa romlott heringet és százötven kiló romlott ikrát és kétszázharminc kiló romlott szárdella-paszttal találtak. Minthogy a cég vidéki szállításokkal is foglalkozik, üzletfelelőit is házkutatást tartanak.

FLORA JÉG-GYÁR UZEMBEN

RENDELÉSEK: TELEFON: 11-41
Biv. Reg. Ferdinand 88

Egészségügyi ellenőrzés a borbély üzletekben és pékműhelyekben. Petru Teohari kerületi hatósági orvos ellenőrző körutat tett a kerületben lévő borbély és fodrász üzletekben, valamint a pékműhelyekben. Mivel több helyen szabálytalanságokat állapított meg, néhány kihágási jegyzőkönyvet vett fel és ezt a főorvos elé terjesztette jóváhagyás végett. Az egészségügyi ellenőrzés a következő napokban folytatódik.

Az Aradi Torna Egyesület turista-osztálya közli tagjaival, hogy az ünnepekre semminemű hivatalos kirándulást nem indít! — Továbbá közli, kik mégis kimenének bárhova, tagsági igazolványuk érvénytelen, ennél fogva ezeket ne is vigyék magukkal.

Elköszött

Magam a Borundó

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Paris 11.79 és egynegyed, London 20.83 és háromnegyed, New-York 44.5 és fél, Brüsszel 73.32 és fél, Milánó 23.42 és fél, Amszterdam 237.90, Berlin 178.60, Szófia 540, Varsó 84, Belgrád 10, Bucuresti 2.25.

Tizenkétmillió leles kártérítést kér egy katonatiszt levágott lábáért. Galatiból jelentik: Megirták annak híjén, hogy Frecatel állomáson két vonat összeközt, melynek következtében számos utas meghalt és igen sokan súlyosan megsebesültek. A szerencsétlenül járt utasok között volt Bazalac Ion tüzerhadnagy is, akinek mindkét lábát le kellett vázni. A vasut 400 ezer leles kártérítést fizetett a tüzerhadnagnak, aki 12 millió leles kártérítést igényelt fel a vasuttal szemben. A galati-i törvényszék tegnapi ülése ki a kártérítési pert tárgyalásra, azonban bizonyításkiegészítés végett a tárgyalást elhalasztotta és május 22-re tűzött ki újabb tárgyalási határnapot.

Huszezer lel ellenében olasz utleveleket állított ki jogosulatlanok részére a galati-i olasz konzulátus egyik tisztviselője. Galatiból jelentik: A kikötői hatóságoknál egy olasz állampolgár jelentkezett utleveleket láttaozása végett. Az illetékes hivatalnok olasz nyelven kérdezett tőle valamit s ekkor kiderült, hogy a jelentkező egy szót sem tud olaszul. A hivatalnok gyanusnak találta az esetet s rövidesen kiderült, hogy ugy az állítólagos olasz állampolgár, mint még többen, bizonyos Grünberg Számi közvetítésével jutottak az olasz hivatalos iratokhoz. Megállapították, hogy George Pancardi, a galati-i olasz konzulátus tisztviselője állított ki huszezer lel felében olasz utleveleket. Mikor a hatóságok Pancardit hivatalában keresték, kiderült, hogy a tisztviselő elünt. A hatóságok intézkedést tettek a letartóztatására.

Magasszínvonalú ünnepekkel illik meg az idén a csiksomlyói pünkösdi bucsut. Csikszeredáról jelentik: A híres csiksomlyói pünkösdi bucsu előkészületei már javában folynak. P. Szűcs Dénes házfőnök és a ferences atvák különös fényvel és pompával készítik elő Erdély római katolikus ul székely főpásztorának, Márton Áron püspöknek első főpapi látogatását a híres kegyhelyen. Nagyját még a bucsu fényét az a körülmény is, hogy Márton Áron a kegytemplomban szenteli fel a teológiát elvégzett azon növendékeket, akiknek életkoruk és képzettségük megvan a felszentelésre. Értesülésünk szerint itt rendezik meg ugyancsak a bucsu alkalmával a székelyföldi katolikus foglalmzások tornaversenyét is, valamint rajz- és kézművika-kiállítás is lesz, melyek mind olyan vonzóerők, melyek bizonyára még a szokottnál is nagyobb tömegeket hoznak el a négyszázéves csiksomlyói bucsura.

Az egyiptomi piramisok tövében termott zöldborsót eszik London. Londonból jelentik: A londoni Convent Garden vásárcsarnokában olyan zöldborsót adtak el, amelyet két nappal előzőleg a Nilus völgyében az egyiptomi galák közelében szedtek. A ritka főzelék amelyet jégbe hűtve, replülőgépen szállítottak a 4668 kilométeres távolságon, teljesen frissen érkezett Londonba.

A „Corpus Contabilitor Autorizati si Experti Contabili” aradi körzete értesíti tagjait, hogy ez évben a kongresszust május 28—30-án tartják meg Brasóban. Azon tag urak, akik résztvenni akarnak, jelentsek be részvételüket idejekorán. A programra vonatkozólag, valamint másirányú információval a testület titkársága szolgál.

Az aradi háztulajdonosok szindikátusa értesíti tagjait, hogy aki május hó 15 előtt kifizeti az első negyedévi adóját, 3 százalék adómérséklést és aki egész évi adóját kifizeti, 7 százalék adómérséklést élvez. Ugyancsak adómérséklést élveznek azok is, akiknek jelzálogadóságuk van, ezért felhivatnak mindazon háztulajdonosok, kiknek betébláztott adóságuk van, jelentkezzenek a szindikátus irodájában.

Áramszünetelés. A villanytelep igazgatóság értesíti a nb. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb-mérvű javítások miatt f. hó 30-án, vasárnap, kedvező idő esetén, az áramszolgáltatás szünetelni fog reggel fél 8 órától déli 1 óráig Pernyáiban.

A választási megbízólevélből adóslevelet hamisított a polgármester. Bucurestiből jelentik: 1931-ben Teleorman megyében részleges szenátorválasztások voltak, amelyeken Stan Ghitescu jelöltette magát. A szenátorjelölt aláírásával ellátott fehér lapot adott át Nicolae Hristescu, Rosiori de Verde városbeli polgármesternek, aki Stefan Hagi Rădulescuval egyetemben a fehér lapot, amely azt a célt szolgálta, hogy megbízást töltsenek ki rajta a választási helyiségben megjelenő bizalmi férfiak számára, adóslevél formájában töltötte ki, amelyer a Banca Steauanal leszámított és nagy összeggel megkárosította Stan Ghitescut, Stan Ghitescu feljelentésére bünvádi eljárás indult az okmányhamisító polgármester és büntetésre ítélt, akiket a törvényszék 3 évi börtönrre ítélt. Fellebbezés folytán az ítéletből 2 évre csökkentette büntetésüket és most felső fokon a semmitörzők 1 évi börtönrre mérsékelte a büntetést.

„Beszélő levél” Németországban. Németországban érdekes újítást hozott be a birodalmi posta. Az egyik berlini hivatalban történt a kísérlet. Levél helyett a felek szóbeli üzenetét hangreproducer veszik fel és azt mint közönséges levelet, egyszerűen borítékba rakják és dupla portáért a címzettnek kézbesítik. Tizenöt pfennig ráfizetéssel még három gramofontűt is mellékelnek úgyhogy a címzett rögtön meghallgathatja a „beszélő levelet”, ha gramofonnal rendelkezik. A levél diktálása úgy történik, hogy az ember bemegy egy telefonfülkébe és másfél márkáért háromszáz szót diktálhat a beszélőlevél számára. Valószínűleg az újítás csakhamar közkezdveltségre lesz szert, különösen a szerelmesek körében. Hiszen most már nemcsak olvashatják a wallomást, hanem hallhatják a beszélő hangot, melynek valószínűleg nagy tása van.

A szovjet új egyezményei az európai hatalmakkal

Maisky londoni nagykövet és Potemkin helyettes külügyi népbiztos nagyjelentőségű utazásai és kijelentései

Koppenhága. **Maisky** Szovjetország londoni nagykövete, Moszkvából jövet Stockholm és Koppenhágán át Párisba érkezett. Koppenhágában leszállt az orosz nagykövetet szállító repülőgép és a dán fővárosban Maisky az újságírók előtt kijelentette, hogy *sem Chamberlainnak, sem pedig más angol politikai szemléviségnek nem visz Moszkvából üzenetet.*

Az európai helyzettel kapcsolatban Maisky kijelentette, hogy Szovjetország európai háború esetén *a megtámadott demokráta országokat hadianyaggal s gépekkel segíti.* Arra a kérdésre, hogy a segélynyújtást Anglia val szemben feltételekhez kötötte-e a szovjet, Maisky kijelentette, hogy ebben a kérdésben Szovjetország álláspontja teljesen világos; Oroszország a legteljesebb segélynyújtást adja a demokráta államoknak. Arra a kérdésre, hogy az angol-szovjet tárgyalások milyen stádiumban vannak és igaz-e az, hogy Szovjetország széleskörű feltételeket támasztott Chamberlain angol miniszterelnökkel szemben, Maisky nagykövet nem válaszolt.

Az angol-orosz tárgyalásokkal kapcsolatban a News Chronicle azt írja, hogy *háború esetén a szovjet Lengyelországot hadseregével támogatná, amennyiben pedig Romániát*

érené támadás, úgy a szovjet légi haderejével sietne a megtámadott állam segítségére.

Potemkin szovjet orosz helyettes külügyi népbiztos Ankara felé vezető útjában Istanbulba érkezett. A kiszivárgott hírek szerint a török fővárosban meginduló szovjet-török tárgyalások arra irányulnak, hogy *a szovjet hajóhadnak nagyobb mozgási lehetőséget biztosítsanak a Dardanellákban.*

Beavatott londoni politikai körökben komoly formában beszélnek arról, hogy Sir William Seeds moszkvai angol nagykövet tegnap jegyzéket nyújtott át, amely azt javasolja, *hogy a szovjet kormány tegyen egyoldalú nyilatkozatot, amelyben kötelezi magát, hogy olyan irányban támogatja provokátlan támadás esetén a szomszédos államokat, beleértve Törökországot is, mint amilyen mértékben ezek az államok azt szükségesnek tartják.* Ez zel szemben Anglia és Franciaország kötelezettséget vállalnak arra, hogy *hajlandók támogatni Szovjetországot, ha európai határain belül fenyegetve érzi magát.* A szovjet állítolag magáévá teszi a jegyzéket és így londoni vélemény szerint biztosnak látszik a meg egyezés.

Elsüllyeszthetetlen csatahajót avat fel Mary királyné

Május 3-án avatják fel a Prince of Wales-et

Londonból jelentik: **Mary** anyakirályné május 3-án avatja fel a „Prince of Wales” nevű új óriási 35.000 tonnás csatahajót. A csata hajó különleges páncéllal van bevonva, mely teljesen megvédi repülőbomba, ágyugolyó, akna és torpedó ellen. A hajó szinte elsüllyeszthetetlen, három hatalmas páncéltornyaiban elhelyezett 10 darab egyenként 14 hüvelykes és

nyolc páncéltornyaiban lévő 16 darab 5 és egyegyed hüvelykes ágyúval veszi fel a harcot, ezenkívül pedig speciális torpedóval és gépígyverekkel van ellátva. A hajó két másik, most épülő óriási csatahajóval a „Nagy Flotta” magvát képezi és ezekkel együtt 24 darab ultramodern csatahajóval rendelkezik Anglia.

— **Ciano** részt vesz a madridi győzelmi felvonuláson. Rómából jelentik: Ciano gróf külügyminiszter előreláthatólag részt fog venni Franco május 15-én történő madridi győzelmi bevonulásán.

— **Aufricht** Adolfiné temetése. Ma délután negyed 7 órakor az aradi társadalom nagy részvéte mellett helyezték örök nyugalomra Aufricht Adolf aradi fakeskedő hitvesét. Weisz főkanor és a templomi énekkar gyászéneke után Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi mondott nagyhatású gyászbeszédet, amelyben kitért a megrázó alkalmasat külön tragikumára; a gyermekeit forrón szerető édesanya úgy kellett távozzon, hogy nem öltherte meg egyszer keblére azokat a gyermekeket, akik számára a legdrágábbak voltak és akik most messze idegenben siratják meg a pótolhatatlan édesanyját. A zokogó gyászmenet a nyitott sirhoz kísért az utóbbi időben sokat szenvedett uriaszony földi maradványait tartalmazó koporsót. A rövid ima után végső nyugalom helyére helyezték Aufricht Adolfinét.

— **Megtalálták a Neptun-templom egy részét a constantai ásátásoknál.** Constantából jelentik: A kikötői hatóságok gátépítő munkálatokat rendeltek el és a földmunkák során rengeteg értékes régiséget találtak. Megtalálták a Neptun-templom egy részét is.

— **Eltemették Fischler Zoltánt.** Barátainak és ismerőseinek nagy részvéte mellett temették el pénteken délután Fischler Zoltán aradi vállalkozó, aki tragikus hirtelenséggel 36 éves korában hunyt el. Fischler Zoltán végútszteségén Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi mondott magasszárnyalású gyászbeszédet, mely után örök nyugalomra helyezték Fischler Zoltánt.

— **Koszorúmegváltások.** A Szeretetház javára koszorúmegváltás címen az alanti adományok folytát be: Aufricht Adolfiné ravatalára: Küstler Andorné 200 lei. Königstorfer Stefánia 100 lei. Reich Jenő és neje 100 lei. dr. Thau Ernő 100 lei. Grosz Józsné 200 lei. Fenyő Jenő 100 lei. Sugár Károlyné 100 lei. Haralamb fiennik 200 lei. Wolf Zsiga 50 lei. Spitzer Dénes 100 lei. Grünstein Armin 200 lei. Fischer József 100 lei. Burza Kornél 200 lei. Kaufmann Sándor Géza 100 lei. Szántó Szeréna 150 lei. Hacker Béla 100 lei. Hacker László 100 lei. dr. Somló Armin 100 lei. dr. Vágvölgyi Lajosné 100 lei. — Fischler Zoltán ravatalára: Sugár Béla 100 lei. Hartmann Géza 100 lei. Griszháber Imre 100 lei. Stern Róbert 100 lei. Lengyel Endre és neje 100 lei. Pollák Mór és neje 100 lei. Guttman Izidor 50 lei. Hartmann-család 200 lei. Stern Lipót 100 lei. Stern Endre 100 lei. Kurtág Sándor 100 lei. Wolfner László 100 lei.

Árlejtés Temesváron

a CFR.-személyzet tűzifa-szükségletének ellátására

Temesváron pénteken tartották meg a CFP üzletvezetőségen a vasuti személyzet részére szükséges 2300 vagon tűzifára az árlejtést, amelyen Aradmegvéből az alábbi vállalatok vettek részt: Bihoreana, amely 800 vagonot ajánlott fel, a Comertul Lemnuluj 300, Popa mérnök (Radna) 200, Gurbau-cég (Alvá cáról) 50 vagonnal, valamint több más megye belüli tűzifakereskedő cég is elküldte ajánlatát. A benyújtott ajánlatokból épp a szükségletet fedező mennyiség tevődött össze és ezért természetesen a cégek ajánlatait elfogadták. A tűzifa ára 5150 és 5700 lei között mozog.

Megnyitott a budapesti Nemzetközi Vásár

Budapest. Pénteken délelőtt 10 órakor nyitották meg ünnepélyes keretek között a 34-ik nemzetközi vásárt. Pontban 10 órakor érkezett a vásár díszkapujához Horthy kormányzó, akit Kunder kereskedelmi miniszter és a vásár elnöksége fogadott. A kormányzót Szendy polgármester üdvözölte, majd a magyar államfő engedélyt adott a vásár megnyitására.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár. Piata Avram Iancu 12. (Tel.: 25-20.)

JANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand 25. (Tel.: 11-00.)

Dr. DIK gyógyszerár. Str. Mărăsesti 1. (Tel.: 17-68.)

Május elsején indul meg az élet az aradi repülőtéren

A LARES bucurestii vezérigazgatóságától most érkezett meg Aradra a repülő menetrend, amelynek fontosabb aradi vonatkozásait és a légforgalom megindításra való utasításokat az alábbiakban ismertetjük:

Az előző tervek szerint, — mint ismeretes, — a romániai légforgalmi társaság április 17-re tervezte a repülőjáratok megindítását, azonban a közbejött akadályok miatt csak egyes útvonalakon kezdődött meg a légforgalom. A felmerült akadályokat azonban sikerült legyőzni és így, — éppen úgy, mint az elmúlt esztendőben, —

május 1-én kapcsolódik be Arad a nemzetközi légforgalomba.

Az első posta és utasszállító repülőgép május elsején röppen fel ez évben először az aradi repülőtérről. A repülőmenetrendet nagy körültekintéssel és gondtal állították össze, hogy a romániai légijáratok beilleszkedve a nemzetközi légiforgalomba közvetlen, azonnali kapcsolatba kerülhessenek a világvárosok felé induló külföldi utasszállító-gépekkel. Az érkezési és indulási időpontok kedvező összehangolása kellemes meglepetés az utasok részére.

Aradváros lakosságát különösképpen a következő útvonalak érdekelhetik:

Bucuresti—Arad—Budapest—Prága—Berlin útvonal, amelyen a LARES részről Douglas-típusú, a MALERT magyar légforgalmi társaság és a LUFTHANSA részéről Junkers-típusú, modern, kibájt biztonságú gépek bonyolítják le a légforgalmat. *Ezen az útvonalon minden hétköznap lesz járat.* Aradon, a családi repülőtéren egyelőre csak a magyar és román gépek szállnak le, a német és cseh utasszállító repülőgépek csak később vesznek fel utasokat az aradi repülőtéren is. A magyar és román légiforgalmi társaságok gépei, épen úgy, mint az elmúlt esztendőben egymást váltva bonyolítják le a Bucuresti—Budapest közötti légiforgalmat: amikor a budapesti repülőtérről Bucuresti felé indul a magyar gép, a baneasa-i repülőtérről ugyanakkor repül Budapest felé a román utasszállító. A következő nap már a román gép tér vissza Bucurestibe és a magyar gép ugyanakkor fordul vissza a magyar főváros felé. A járatok indulási ideje: **Bucurestiből indul: 9.20.** — Aradra érkezik 11.15, tovább indul 11.35. Budapestre érkezik 11.35. (Magyarországi időszámítás a budapesti érkezési időpontja.) Onnan indul Prágába 11.55, érkezik 13.55. Berlinbe indul 14.15, érkezik 15.30. **Berlinből vissza indul 9.05,** Prágába érkezik 10.30, indul 10.50, Budapestre érkezik 12.50, indul 13.10. Aradra érkezik 15.10, indul 15.30 és Bucurestibe érkezik 17.25.

A jegy árak: Bucuresti—Arad 1750 lei. Budapest—Bucuresti 2500 lei, Bucuresti—Berlin 7500 lei. Bucuresti—Prága 5200 lei. Aradi vonatkozásban: Arad—Budapest 1450 lei. Arad—Prága 4300 lei. Arad—Berlin 5600 lei.

Arad—Kolozsvar—Csernovitz vonal menetrendje a következő: **Aradról indul kedden, csütörtökön és szombaton 15.25.** Kolozsvarra érkezik 16.30, indul Csernovitzba 16.40, érkezik 18.05. A visszajarat hétfőn, szerdán és pénteken indul Csernovitzból 8.25, Kolozsvarra érkezik 9.50, indul 10 és Aradra érkezik 11.50. — **Viteldijak: Arad—Kolozsvar 850 lei, Arad—Csernovitz 1500 lei, Kolozsvar—Csernovitz 1000 lei.** Ezen az útvonalon a légforgalmat Dragon Rapid gépek bonyolítják le.

Az Arad—Temesvár—T. Severin—Craiova—T. Magurele—Bucuresti vonalon Potez és Dragon Rapid gépek repülnek. Aradról hétfőn, szerdán és pénteken indulnak a gépek 11.40. Temesvárra érkeznek 12, indul 12.15. T. Severinbe érkezik 13.15, indul Craiova 13.25, érkezik 14. T. Magurelebe érke 14.45, indul 14.55, Bucurestibe érkezik 15.03. Vissza indul Bucurestiből kedden, csütörtökön és szombaton: 7.10-kor. T. Magureleba érkezik 7.50, indul 8. Craiova 8.35, indul 8.50, érkezik T. Severinbe 9.25, indul 9.30, Temesvárra érkezik 10.35, indul 10.50 és Aradra érkezik 11.10. A jegyek ára: Arad—Temesvár 250 lei, Arad—T. Severin 720 lei, Arad—Craiova 900 lei, Arad—T. Magurele 1150 lei, Arad—Bucuresti 1750 lei.

SCALA NAGYFILMEK SZÍNHÁZA. TEL.: 20-10

VICTORIA,

Anglia királynője. Részben színes filmosoda

Anna Neagle, Anton Walbrook

JOURNAL. 3 mórsk., 3, 7.15, 9.15 órákor

Jegyelövét egész nap! Hedv. jegyek érvénytelenek

Elszállították Aradról a Csányi-féle 1848—49-es irattárat

Pénteken elszállították Aradról a Csányi-féle levéltárat, amelyet — mint már megírtuk — a Román Akadémiának ajándékozott Aradváros vezetősége. A levéltár az 1848-49. évben működött erdélyi kormánybiztosság iratait tartalmazza és úgy került Aradra, hogy Erdély utolsó kormánybiztosa menekülve az aradi megyeházán helyezte el az irattárat. Amikor 1849. augusztus 14-én a kormánybiztosság kénytelen volt Kolozsvárról elmene-külni, Boczkó Dániel kormánybiztos értesülve Kossuth Lajos lemondásáról, Bánffyhyunad felé vette menekülési útját. Miután pedig megállapította, hogy a tisztikar elégedetlen vele, Arad felé menekült és itt a megyeházán adta át az irattárat. Később a Kőlcsey-egyesület vette át a megyeházán gondosan őrzött irattárat, amely négy csoportra oszlott. Az első csoportba tartoztak a rendeletek és leiratok,

a második csoportba tartozik Csányi személyes levelezése, amit csaknem kizárólag magyar nyelven folytatott, kivéve néhány Bem tábornokhoz intézett németnyelvű levelet. A harmadik csoportba osztották be az elintézetlen ügyeket és nyugtákat, a negyedikbe pedig 193 románnyelvű okmány tartozik, nagyrészen a nagyszabeni román Nemzeti Tanács levelezése.

Az aradi közművelődési palotában a Fábián Gábor-féle szekrényben, amelyet a Fábián-család ajánlott fel, volt elhelyezve a Csányi irattár. Az okmányok közül különös értéket képvisel két, Petőfi Sándorra vonatkozó irat. Az egyik a Debrecenben székelő Kossuth-kormány átirata az erdélyi kormánybiztossághoz amelyben közlik, hogy Petőfit 50.000 forinttal futárként küldik Kolozsvárra. A másik irat Petőfi utiszámlája.

Aradmegye 300 000, az Eforia Sanitara 250.000 leiel járul az új járványkórház-épület felépítéséhez

Aradmegye egészségügyi tanácsa péntek délelőtt ülésezett és a napirenden szerepelt a központi kórházban létesítendő új járványosztály épületéhez való hozzájárulás ügye. A megyei egészségügyi bizottság 300.000 leiel járult hozzá a költségekhez és mivel az Eforia Sanitara 800.000 leit, a városvezetés pedig 300.000 leit irányzott elő erre a célra, jelenleg 1.400.000 lei áll rendelkezésre. Ez nem

elegendő a kórházépület felépítésére és éppen ezért dr. Cotioiu Romuald városi főorvos úgy döntött, hogy az Eforia Sanitara terhére újabb 250.000 leit bocsájt rendelkezésre. Az új járványkórház épület felépítésére vonatkozó adatokat a főorvosi hivatal felterjeszti Bucurestibe és csak a jóváhagyás után kerülhet sor a gyakorlati megvalósításra.

Alexandre Barmine, egykori szovjetdiplomata teleplezi a bolsevista rendszert

Megdöbbentő adatok a munkásnyomorról és a szovjetvezérek tényező életéről

Páris. Világszerte nagy szenzációt keltett Alexandre Barmine könyve, amely most jelent meg a francia könyvpiacra „Husz esztendő Szovjetország szolgálataiban. — Egy szovjetdiplomata visszaemlékezései” címmel. Barmine 1937-ben a szovjet athéni követsége ügyvivője volt és Athénben jutott arra a nagy feltűnést keltő elhatározásra, hogy szakít a szovjettel, mert mint mondogatja, nem akarja tovább vállalni a felelősséget azokért a bűnökért, amelyeket napról napra követnek az orosz nép ellen.

Barmine 1919-ben tagja lett a kommunista pártnak és önként beállt a vöröshadseregbe, ahol fél év múlva már zászlóaljparancsnokká nevezték ki, csakhamar ezredparancsnok lett, aztán a vörös tisztiiskolába vezényelték és ennek elvégzése után különböző fontos parancsnokságokat bízta rá. 1923-ban kinevezték a szovjet perzsiai főkonzulává. Tíz éven át a külkereskedelmi népbiztosság kötelékébe tartozott s 1929—1931-ig a Franciaországba és Olaszországba irányuló kiviteli legfőbb irányítója volt, majd különleges hivatalos megbízatással járt Belgrádban, Varsóban s egyidejűleg az orosz autóipar és repülőgépgyártás trösztjének elnöke volt. Mint látni való, a beérkezettek közé tartozott és neki személy szerint nem igen lehetett oka a panaszkodásra. Mégis megcsömörlött végre a rendszertől és átpártolt a szovjetellenes fronthoz. Pedig pontosan tudja, hogy milyen komoly veszélyt fejeget. Maga írja könyvében:

— Tudom, hogy állástoglalással saját halál ítéletemet írtam alá s kiszolgáltattam magamat a szovjet bérgyilkosai bosszujának.

Az izgalmasan érdekes könyvből most csak az orosz munkások és a bolseviki vezérek életére vonatkozó adatokat idézzük.

Az orosz munkások — írja — átlagosan 100—200 rubelt keresnek havonta. Keresményüknek 90 százalékát kénytelenek táplálkozásra költeni, hiányos, rossz táplálkozásra, amely mélyen alatta marad a nyugateurópai munkások életszínvonalának. De hogyan is lehetne beszélni megfelelő táplálkozásról, amikor 1 kiló hus 9—10, 1 kiló fehér kenyér 2, barna kenyér 1, a cukor 10, a rizs 9, a

vaj 22—26 rubel. Tíz darab tojásért 10—12 rubelt, egy pár cipőért 100—150 rubelt kell fizetni. Érthető, hogy ily körülmények közt hus csak nagyon ritkán kerül munkáscsaládok asztalára, a vajnak és tojásnak pedig színét sem látják. Fekete kenyér, krumpli és káposzta a mindennapos táplálékuk.

Barmine a pénz vásárlóerejét véve alapul, kiszámítja, hogy a munkások keresete most 30 százalékkal kevesebb, mint a cári uralom idején volt. Szerinte a hiányos táplálkozás a fő oka az ipari termelés elégtelenségének is, ami miatt százával lövellőzik agyon a szerencsétlen bűnbakokat, az állítólagos szabotálókat.

Sztalin és a többi bolseviki vezér azonban nem nyomorog együtt a néppel. Számukra valóban jólét fakad a társadalmi termelésből. Barmine leírása szerint így fest egy szovjetorosz vezető „személyiség” magánélete:

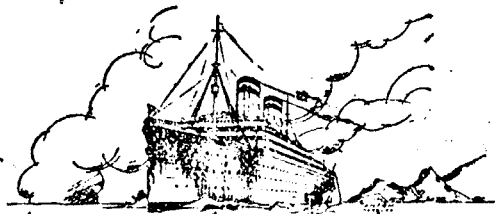
Moszkvában állami palotában lakik nyolcszobás, modern komforttal berendezett lakásban. Két gyermekére nőrsz vigyáz. Ha pihenésre vágyik, rendelkezésére áll a végrehajtó bizottság valamennyi villája, két, három, vagy négy főnyi személyzettel, házimozival, vendégszobákkal, sportberendezéssel mindez az állam költségére. Egy vagy két autót is rendelkezésére bocsátanak soffitól együtt. Csak egy telefonálásába kerül és minden kívánsága azonnal teljesül, függetlenül attól, hogy az államnak mennyi pénzébe kerül. Fiát olyan fénytűzéssel neveli, mint egy dollármilliomos, hat főnyi szolgasemélyzet sűrűg-forog körülötte. Külföldről importált drága játékszerekkel szórakozik a gyermek és a legkiválóbb orvosprofesszorok vigyáznak egészségére. A szovjetvezér nyári vakációját a Kaukázusban, vagy a Krim félsziget gyönyörű üdülőhelyein töltheti. Mindenütt ugyanaz a jólét és kényelem várja s egész családjával államköltségen halálkocsiban utazgat.

Gyönyörű, vidám élet, amely azonban még sem egészen zavaratlan, mert mindegyik retteg attól, hogy egy napon elveszítheti a vörös cár kegyeit, akkor pedig nincs menés és egy hüvös hajnalban sortűz-fejezheti be mindenkitől irigyelt életüket.

Elismerő táviratok Calinescu miniszterelnökhöz

Bucurestiből írják: Calinescu Armand miniszterelnök a következő táviratokat kapta:

— „A jelen kritikus pillanatban mi, Constanta megyei muszlimán papok, számszerint száztizen elhatároztuk, hogy anyagi erőnkhez mérten egyenkint 100 leiel hozzájárulunk az Öfelsége II. Carol király iránvítása mellett folyó hadsereg fejlesztési akcióhoz. Tudjuk, hogy ez a hozzájárulás csekély, de ha szükség van a határok megvédésére, mi mohamedán hitű románok lelkiünket is odaadjuk. Fogadjon miniszterelnök ur nagybecsülésünk kifejezését. A felajánlott összeget a Constanta megyei mohamedán papok nevében a nemzetvédelmi minisztérium hadfelszerelési osztályához juttatjuk el. Mustafa Ahmed, Constanta megyei mufti.” — „A romániai mérnökök egyesülete százhuszadik közgyűléséről tiszteletteljes szerencsekívánatait küldi azért, hogy oly nagy gonddal örökös az ország polgárai sorsa fölött, akik az ország egységes biztosítékot nyújtó szervezetében, a Nemzeti Újjászületés Frontjában tömörültek, Popescu Nicolae mérnök, elnök.” — „Az aknasugatagi sóbánya tisztviselői és munkásai, a község lakosságával egyetemben harmincezer leit helyezték letébe a mármarosai megyelészán a hadsereg felszerelésének céljaira. Reméljük, hogy lépésünket az ország más sóbányái követni fogják, Bulat mérnök, bányaigazgató és községi előljáró.” — „A temestartományi fém-munkások, bányászok, nyomdászok, könyvkötők, bőrmunkások, famunkások és vendégipari munkások nemzetiségre való tekintet nélkül összegyűltek, hogy a céh otthonát felavassák. Ebből az alkalomból tiszteletteljes üdvözlőtűnt két és csodálatunkat tolmácsoljuk Excellenciádnak azért a bölcsességért és energiáért, a mivel helyreállította az országban a jövőbe vetett hitet és a mai időkben szükséges nemzeti egységet. Biztosítjuk Excellenciádat odaadásunkról és ígérjük, hogy mindennapi munkánkval az ország előrehaladásához hozzájárulunk. Petru Mihaila elnök.”

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Tengereutuli utazások

gyors, kényelmes és olcsó a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival

Északamerikába, (Kanada)

Középamerikába

Délamerikába (Chile, Peru)

Ausztráliába, Ázsiába

és minden fontos kikötőbe.

Tanulmányi és szórakozási utak a tengerre az év minden szakában.

Afrikai utazások a

Deutschen Afrika-Linien

hajóival.

Információkés prospektusok a

Hamburg Amerika-Linie

S. A. R. képviselőténél:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86.

SPORT KÖZLÖNY

Nem változott az AMEFA (AMTE) összeállítása a Sportul Studentesc ellen sem

Vasárnapi bíródelegálás

Az érdeklődés középpontjában a vasárnapi A) ligás mérkőzés: az AMEFA—Sportul Studentesc találkozó áll, amely izgalmas, kemény küzdelmet ígér. A piros-feketék ezúttal sem változtak összeállításukon és a következő tizenegy áll ki a Sp. Studentesc ellen is:

Gerold — Slivat, Kovács — Szurgyi, Szabó, Szaniszló — Bermoser, Léb, Perneki, Reinhardt, Başrin.

A divíziós mérkőzésen kívül teljes fordulót bonyolítanak le a kerületi bajnokságban is, sőt hét-főn Brádon egy elmaradt mérkőzés: a Mica—Transilvania meccs kerül lejátszásra. A vasárnapi mérkőzések részletes bíródelegálását alább adjuk:

NEMZETI BAJNOKSÁG:

AMEFA—Sp. Studentesc, Gloria-pálya, 17.00 órákor, bíró: Russu dr., határbírók: Ipsilanti és Pfeiffer.

KERÜLETI I. OSZTALY:

SGA—CAA, CAA-pálya, 11.00 órákor, bíró: Burdan, határbírók: Oprüta és Milancovici.

Crişana—Transilvania, Titanus-pálya, 15.15 órákor, bíró: Tomi, határbírók: Cristea és Barbu.

Olimpia—Titanus, Titanus-pálya, 17.00 órákor, bíró: Goicea, határbírók: Höhn és Gábor.

Hakoah—Tricolor, CAA-pálya, 17.00 órákor, bíró: Huszti, határbírók: Vagalau és Kradigaty.

Inştelegerea—Gaiana, Inştelegerea-pálya, 17.30 órákor, bíró: Oprüta, határbírók: Darázs és Burdan.

Mica—Unirea, brádi-pálya, 14.30 órákor, bíró: Mariţa.

KERÜLETI II. OSZTALY:

Banatul—Sparţa, Banatul-pálya, 16.30 órákor, bíró: Gombos, határbíró: Pálffy.

Fortuna—Vulturul, Unirea-pálya, 16.30 órákor, bíró: Luţai, határbíró: Ardelean Ioan.

SZÖVETSÉGI DIJ:

AMEFA—Gloria, Gloria-pálya, 11.00 órákor, bíró: Chiral.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

SGA—CAA, CAA-pálya, 9.15 órákor, bíró: Kalmár.

Gloria—Olimpia, Gloria-pálya, 9.30 órákor, bíró: Ciorogariu.

Fortuna—Transilvania, Unirea-pálya, 14.30 órákor, bíró: Ardelean Ioan.

Hakoah—Tricolor, CAA-pálya, 15.00 órákor, bíró: Vagalau.

Unirea—AMEFA, Gloria-pálya, 15.00 órákor, bíró: Vatianu dr.

Inştelegerea—Gaiana, Inştelegerea-pálya, 15.30 órákor, bíró: Darázs.

HÉT FŐN:

KERÜLETI I. OSZTALY:

Mica—Transilvania, brádi-pálya, 14.30 órákor, bíró: Mariţa.

Miért szakadt meg a német—francia sportérintkezés?

Berlinből jelentik: Németország és Franciaország között megszakadt a sportérintkezés. A német távirati ügynökség erről a fordulatról hivatalos jelentést adott ki, amely a következőket mondja:

A német birodalom sportszervezetei megtiltották a német csapatoknak, hogy franciaországi rendezvényeken részt vegyenek, mindaddig, amíg a francia kormány nem szolgál biztosítékkal, hogy a német és a francia egyesületek közötti megegyezéseket végre lehet hajtani. Ennek következtében betiltották azt a válogatott mérkőzést is, amelyet

a közeljövőben a francia és a német válogatott csapatnak kellett volna lebonyolítani. Németországban a francia—német találkozónak semmi akadályuk sincs, mert a birodalomban a rend és a biztonság szigorúan biztosítva van.

Hivatalos helyen úgy tudják, hogy a francia kormány intézkedése, amellyel megszakította a sportérintkezést, rendkívül súlyosan érintette a német—francia sportbarátságot, különösen azért, mert a kapcsolatokat a francia kormány közvetlenül a német—francia válogatott találkozó előtt szakította meg.

A Gloria Kolozsváron

A Gloria csapata, mint ismeretes, vasárnap Kolozsváron vendégszerepel és a Victoria elleni bajnoki mérkőzését bonyolítja le. A csapat változatlanul ugyanaz, mint volt a Chinezul ellen, vagyis:

Theimer — Varjassy, Volentir — Siclovan, Mikóczy, Micola — Tudor, Marienuţ, Fritz, Hene-gar, Mercea.

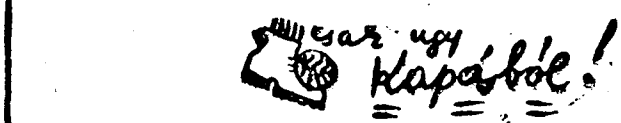
Az expedíció szombaton délután fél 3 órákor indul utnak a vasárnapi mérkőzés színhelye felé.

Május 7-én vizsgáznak a gyakorló-bírók

Az aradi bírótestület május 7-én tartja meg a vizgára jelentkezett gyakorló-bírói részére az előléptetési vizsgát, amelyet reggel 9 órai kezdettel a Gloria-pályán bonyolítanak le. A vizsgán a következő gyakorló-bírók vesznek részt: Barbu Gheorghe, Dorin Virgil, Gombos Petre, Luţai Mircea, Marienuţ Aurel, Mara Iosif, Milancovici Gheorghe, Musca Petru, Vagalau Traian, Vancea Ioan. A bizottság, amely a bíróvizsgát levezeti, a következő tagokból áll: Központi kiküldött: Milivol, liga-delegált: Bozgan Gheorghe, az aradi BT elnöke, az aradi bíró-disztrikt kiküldöttje: Voştinar Mihai, az aradi disztrikt megbízottja: Blaga Nestor, típkár: Mariţa Gheorghe.

O Csak négy helyen biztos a jugoszláv válogatott összeállítása. Jugoszlávia is serényen készülődik a május 7-iki bucuresti-i mérkőzésre és a csapat összeállítására csak vasárnap este kerül sor. Egyelőre mindössze négy helyen nincs ellenjelölt és pedig Glaser (kapus), Hügl (háttvéd), Kokotovics (baliedezet) és Vujađinovic (összekötő) biztos tagjai a csapatnak. Sok esélyük van még: Dubac, Lesnik, Matosici, Wöfl és Glisovicinak, hogy a válogatott csapatba kerüljenek.

O Román bíró vezeti a lengyel—bolgár találkozót. Junius 6-án Krakóban lengyel—bolgár válogatott mérkőzést bonyolítanak le. A lengyel szövetség azt javasolta a bolgároknak, hogy a mérkőzést Rădulescu Costel vezesse.

A magyar atlétikai szövetség amerikai edzős szerződött a magyar atléták mellé, aki a jövőévi olimpiára készíti majd elő a magyar atlétákat. Simpson, az amerikai edző május végén már meg is érkezik Budapestre.

A román teniszeversenyen, amely Tănăsescu utolsó olaszországi partymérkőzése volt, a döntőt Khe Sin Kie nyerte Tănăsescuval szemben 3:6, 6:0, 6:2, 6:3 arányban.

A jugoszláv labdarúgó szövetség átirata megérkezett az FRFA-hoz, amelyben közlik a jugoszlávok, hogy a május 7-iki mérkőzésre felalánlott három játékos: Schneider, Boronkay és Scarpi közül az olasz Scarpi fogadják el.

A Kispest csapata nemcsak május 3—4-én szerepel, amikor is Bucuresztben a Jugoszlávia ellen készülő román válogatott edzőtársa lesz, hanem május 6-án Ploestiben a Tricolor és május 7-én Kolozsváron a Victoria ellen is.

O Angol bíró vezeti a román—olasz mérkőzést. Az olasz szövetségtől tegnap érkezett meg az FRFA-hoz a június 11-iki mérkőzésre vonatkozó igazolás és így az olasz—román mérkőzés megtartása előtt az akadályok elhárultak. A mérkőzést egy angol játékos fogja vezetni és pedig valószínűleg Mee, vagy Thompson.

Széleskörű megegyezés jött létre a szovjet és Mandzsukuo kormánya között

Tokio. (Rador.) A Domej távirati iroda rendkívül nagyjelentőségű értesülést közöl. A távirati iroda közleményei szerint Mandzsukuo kormánya és a szovjet kormány között széleskörű megegyezés jött létre. A megegyezés rendezi a két ország közötti vitás kérdéseket. A szovjet-mandzsukuo egyezményről közelebbi részletek még hiányoznak.

Csak a jövő hét elején hozzák nyilvánosságra a szerb—horvát megállapodást

Belgrád. Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Macsek horvát vezér között folyó tárgyalások eredményes befejezést nyertek. A miniszterelnök visszatért Belgrádba, ahol jelentést tett a kormányának a tanácskozáson. Macsek a jövő hét elején Belgrádba érkezik, ahol Pál régensherceg előtt történő kihallgatása után nyilvánosságra hozzák a horvátokkal való megegyezés teljes szövegét.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Adókedvezményt ad a pénzügyminisztérium a kisiparosoknak

Bucuresti. A pénzügyminisztérium bizottságokot nevez ki a kisiparosok különböző adóosztályokba sorozásának ellenőrzésére. Elhatározták a pénzügyminisztériumban azt is, hogy az adófizetésnél kedvezményeket adnak a kisiparosoknak. Az erre vonatkozó kéréseket a kisiparosok a Kisiparosok Országos Szövetsége útján juttathatják el a pénzügyminiszterhez.

Hat év alatt fizetik meg a vállalatok légvédelmi berendezéseik költségeit

Bucuresti. A légügyi és tengerészeti minisztérium a nemzetgazdasági minisztériummal egyetértésben az országban működő nagyipari vállalatok kérésére vonatkozólag a légvédelmi törvénnyel kapcsolatosan — mint megírtuk — azt a határozatot hozta, hogy a vállalatok bevitelének határidejét május 6-ikáig meghosszabbították. A légvédelmi törvény 31. és 43. szakasza által létesített bizottságokban a nemzetgazdasági minisztérium egy-egy képviselője is részt vesz. Az egyes vállalatok részére megállapított légvédelmi költségek fizetését 6 évre felosztották. A törvény 16. szakaszának c) pontja alatt feltüntetett földalatti raktárak létesítése csak a nagyobb

városokban és ipari központokban működő folyékony tüzelőanyag kereskedők részére kötelező. Esetenként fogják megállapítani, hogy mely vállalatok kötelezhetők a földalatti raktár megépítésére. A törvénymagyarázó rendelet végleges megszövegezésére alakult bizottságban a nemzetgazdasági minisztérium egy megbízottja is jelen lesz. Meghívást kapnak a bizottság ülésére az összes érdekelt szakmai képviseltek delegátusai is.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Az angol gazdasági kiküldöttek külön is tárgyalnak a román nagyiparosokkal és nagykereskedőkkel

Bucuresti. Az angol gazdasági küldöttséggel szerdán megkezdett tanácskozásokat csütörtökön délelőtt tovább folytatták a nemzetgazdasági minisztériumban. Az ülésen Mircea Ionescu államtitkár elnököt. Lanjelentések szerint az angol küldöttség tagjainak egy része külön is tárgyalni

fog azokkal a román nagyiparosokkal és nagykereskedőkkel, akik érdekelve vannak az Angliával való cseretorgalomban Armand Calinescu miniszterelnök kedden kihallgatáson fogadta Sir Frederick Leith-Ross-t, az angol gazdasági bizottság vezetőjét.

Pénzügyminisztériumi rendelkezés az üzleti főkönyvek bélyegzéséről

A pénzügyminisztérium 1939. március 30-án kiadott 602.642 számú körrendeletének kiegészítésére, értesítette alárendelt szerveit, hogy azok a vállalatok, amelyek kártotétkrendszer szerint vezetik könyvelésüket, kötelesek külön kimutatást készíteni, amelyben fel kell tüntetni az egy év alatt szükséges kártoték számát és amelyet illetékes végett be kell nyújtani az illetékes pénzügyigazgatósághoz. Abban az esetben, ha utólag kiderül, hogy a feltüntetett kártoték-mennyiség kevésnek bizonyult, a vállalatnak új kimutatást kell készítenie a további kártoték-mennyiségről és egyben feltüntetendő az előző kimutatáson feltüntetett kártoték-mennyiségről.

A főkönyv bélyegzése alatt valamennyi lap bélyegzése értendő, legyen az fizető, vagy álljon kártotéklapokból, amin a főszámlákat vezetik és nem a számlakonto-nyilvántartás, vagy az analitikusszámlák lapjai, mint például a folyószámlák egyéni nyilvántartása, a felek és szállítók nyilvántartása stb. Akik egy regiszterben vezetik a naplót és a főkönyvet, minden főkönyvi lap után 10 lejt kötelesek fizetni.

Román-angol és román-svájci gazdasági tárgyalások Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztériumban megkezdődtek és eredményesen tovább folynak a román-angol és román-svájci gazdasági tárgyalások. A Svájcjal folyó tanácskozások viszonylatában elhatározták, hogy a megbeszélések menetének meggyorsítására albizottságokat küldenek ki előzetes tanulmányozás végett.

Szigoru intézkedésekkel akadályozza meg a jugoszláv kormány a dinár bankjegyek kicsempészését

Bucuresti. (Rador.) A jugoszláv királyi követség a következő hivatalos közleményt adta ki: A jugoszláv külügyminisztérium abból a célból, hogy a tökéletlen módon ne lehessen külföldre csempészni, úgy rendelkezett, hogy az 1000 és 500 dináros bankjegyeket, valamint nagyobb összegű pénzt 500 és 100 dináros bankjegyekben ne lehessen behozni Romániába. Megtörtént mégis, hogy bizonyos személyek a határon való átlépésük alkalmával nagyszámú dinár bankjegyeket hoztak magukkal, ami oly módon történt, hogy más személyek levelekben küldtek ki külföldre bankjegyeket. Ezeket a bankjegyeket el fogják kobozni a blokált dinárszámla javára helyezik el. Miután a dinár bankjegyek kivitele, illetve behozatala szigorúan tilos és az utasokat erélyes ellenőrzés alá veszik, a királyi nagykövetség szükségesnek tartja figyelmeztetni az érdekelteket, hogy külföldre nem szabad devizákat: dollárt, frankot, fontot, hollandi forintot, svájci és belga frankot küldeni. A dinár bankjegyeket elkobozzák és azokat a közeli jövőben nem is szolgáltatják vissza a tulajdonosoknak.

— A fizetések utáni adózás felülvizsgálását kéri a kisiparosok. Procopiu C., a pénzügyminisztérium vezetőjére fogadta a kisiparosok szövetségének küldött segélyt, amelynek vezetője kérését terjesztette elő, hogy vizsgálják felül a kisiparosoknak a fizetési adó szempontjából történt beosztását. A pénzügyminisztérium vezetőjére tudomásul vette a kérést és közölte a küldöttség vezetőjével, hogy a minisztérium bizottságot nevez ki a kérdés megvizsgálására a kisiparosok szövetségének bevonásával.

— Május 13-án lép életbe a sinaiai Duna-egyezmény. Bucurestiből jelentik: Május tizenharmadikától kezdődően — a sinaiai egyezménynek megfelelően — megszűnik a nemzetközi Duna-bizottság fennhatósága a tengerhajózási igénybevehető Duna-rész felett.

— A hetipiac árai. — Erős zöldpaprika 2 drb. 5 lei. régi burgonya kgr. 4-5. új burgonya kgr. 16. hagyma kgr. 6. zöldhagyma kötege 1. karfiol drb. 20. gomba csomó 3. paszternák 3. petrezselyem 3. zöldpetrezselyem 2 köteg 1. hónapos retek kötege 3. spenót csomója 1. spárka kgr. 45. száraz fokhagyma kgr. 10. zöldkáposzta kgr. 6-8. leveshez való zöldség kötege 3. saláta 1-4. uborka 8-15 lei. — Tejtermékek: Tehénturó kgr. 16. tehéntej literje 5-6 savanyutej 16. tejföl literje 30-40. vaj kgr. 80-90 tojás drb. 1.70-1.80. — Élőállatpiac: Sertés kgr. 19-23. szarvasmarha 11-14. borjú 16-19 lei kilónként. Gyümölcspiac: alma kgr. 4-12 lei. dió 26. hántott dió 76. aszalt szilva 24. citrom darabja 3-4 lei. Gabonapiac: Búza 100 kg. 390-410 lei. árpa 360-400, zab 400. tengeri 350-380 lei. Takarmánypiac: Széna 100 kg. 180-220 lei. szalma 50-60 lei. Szárnyaspiac: Tyúk 80-120. kövér liba 320-380. sovány liba 160-200. kövér ruca 200-260. sovány ruca 100-140 lei páronként.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, ÁPRILIS 29.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: Cserkészóra. 18-15: A munka és öröm szervezete órája. 19: Felolvasás gramofonlemezekkel. 20.05: Felolvasás. 20.20: Gramofonlemez adása. 21: Üzenetek. 21.15: Schumann: Paradies und Pery oratorium közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.15: Beszélgetés növényeink eredetéről. 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Harangszó. 13.10: A Szegedi Tanárképző Főiskola Kamarakórusa. 13.45: Hírek. 14: Hanglemez. 14.25: Pontos időjelzés. 15.30: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 16.45: Rádió-üzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17.10: Közvetítés a Keleti pályaudvarról. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Műszaki tanácsadó. 18.40: Magyar nóták. 19.35: „A lugmérgezés”. Előadás. 20: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 20.30: Szép magyarság. 21.10: Vidám rádió-est. 22.40: Hírek. 23: A Neo-Bechstein zongora bemutatása. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelveken. 24: A rádió szalonzenekara. 1.05: Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Perfekt szakácsné és szobaleány keresetek Nagyvárad részére. Str. Cloșca 12. I. 7. 1912

Új építkezést, átalakítást, házak javítását jutányosan készítem. Gebhardt Antal építési vállalkozó. Ujarad. Str. Reg. Ferdinand 19. 1953

Perfekt román-magyar-német gépirónő, ki magyar-német gyorsírónő, alkalmazást keres. Ideiglenes, vagy alkalmi munkát is elvállal. „Szorgalmas” jelige. 1954

Perfekt főzőnő uriházhoz ajánlkozok. Str. Sít. Gheorghe 35. Nem mindenes! 1942

ALKALMAZÁST NYER

Fiatal takarító-bejárónőt keresek. Cim a kiadóban.

Megbízható mindenes kéttágu családoz május 15-re felvétetik. Weisz Jakab. Str. Eminescu 41. I. emelet. 4. 1952

LAKÁS

Két földszintes uccai szoba hallal és mellékhelyiségekkel — minden újonnan festve és mázolván — azonnal kiadó Str. Crișan 11. alatt. dr. Müllernél. 1957

Belvárosban butorozott, különbejáratu, vízvezetékekkel bevezetett udvari szoba május 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 1896

Földszinti két szoba, orvosi rendelőnek, vagy bármilyen irodának kiadó. Str. Goldis No. 14. 1936

Háromszobás, modern lakás összkomforttal, nagy udvari terrasszal Bul. Carol 65. sz. alatt azonnal kiadó. 1956

Teljesen különbejáratu, szépen butorozott uccai szoba fürdőszobával azonnal kiadó. Str. Duca 2. I. em. 1950

Magánház, háromszobás, fürdőszobás, parkirozott udvarral kiadó. Str. Sít. Gheorghe 8. 1951

Kiadó olcsó árban; háromszoba, előszoba, fürdőszobás lakás. Str. Baritiu 13. 1946

Keresek egy háromszobás, mellékhelyiségekkel bíró házat. Cim a kiadóban. 1940

Kétszobás, uccai lakás és szép, butorozott szoba csendes, kertes magánháza kiadó. Ugyanott zongora, hegedű, írógép, íróasztal, borszivattyú felszereléssel eladó. Str. Dna Balasa 180. 1948

Háromszobás, csinos, összkomfortos, parkettás lakás május 1-re kiadó. Bul. Carol I., No. 42. 1945

Bul. Reg. Ferdinand 41. számú (volt Gazdasági Egyesület épületében) házban 2x4 szobás, összkomfortos lakás azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél. 1947

Kiadó

a Piata Avram Iancu-tér közelében, forgalmas helyen **hentes és fűszerüzletnek alkalmas szép, nagy üzefhelység.** Cim a kiadóban.

VÉTEL-ELADÁS

Háztartási cikkek, egyes butordarabok, könyvek, kották, márványlap, fagyaltgép, jókarban levő női nyártruhák, dísz tárgyak stb. minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóban. 1699

Takarékúthelyet két sütővel keresek azonnali megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

Keresek azonnali megvételre öntöttvas-fürdőkádát. Cimeket a kiadóba kérek.

Keresek megvételre kombinált szekrényt, amerikai íróasztalt, iratszékrenyét. Comisio biz-üzlet, Dácia-kávéház mellett. 1941

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamie, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kapathatók. Veszünk sürgősen

megbízunk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcelán- és üvegszervizet, antik ékszereket, szőnyeget és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcsonöket közvetlenül a temesvári zálogházba, előleget nyújtunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláját megvesszük.

TEMPO bizománvi-fizlet. Fischer Ellz-palota.

Egy portablí írógép sürgősen eladó.

KÜLÖNFÉLÉK

Kabintársnak ajánlkozom a Neptunba. Választ „Bankhivatalnok” jellegre a kiadóba kérek. 1949

Újonnan épült villa

3 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel Zsigmondháza kiadó jutányosan, esetleg eladó. Bővebbet: Str. ALEX GAVRA 22.